

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENEK

Jeglič - narodni voditelj

Sinoči so po naši zemlji zagoreli kresovi in posvetili daleč čez obzorje, da tudi bratom onkraj meja oznanijo prazničen dan, ko Slovenci praznujemo jubilej enega največjih svojih sinov, kar nam jih je rodila slovenska mati. Mladina jih je prižgala, tista mladina, ki jo je Jeglič vedno najbolj ljubil in ki mu je bila vedno najbolj pri srcu. Sivolasemu vladiki, ki je desetletja duhovno vodil svoj narod, je na večer življenja naklonil Bog izredno milost: Na svoje oči lahko vidi, da ni zastoj delal, ampak da bo njegovo življenjsko delo ostalo. Kajti novi rod jemlje iz njegovih že utrjenih rok bakljo in jo v tisočih plamenih nosi po vsej naši zemlji, da bo njen ogenj žarel dalje iz roda v rod, dokler ne prežari slehernega slovenskega človeka. Mladina je posebej hvaležna za zgled tako velikega življenja, kakor ga je nadškof Jeglič upodobil med svojim narodom. Mladini se še vedno hoče vzorov, še tudi danes ne odklanja pravega voditeljstva. Vsi, mali in veliki, poklicani in tisti, ki mislijo, da so poklicani za voditeljstvo, imajo na našem velikem Jegliču priložnost, da odgonetijo skrivnost, ki si osvaja srca in potegne ljudstvo za seboj: skrivnost resničnega narodnega voditelja.

Vsak škof je že po svojem položaju kot predstavnik najvišje ideje poklican na voditeljsko mesto. Toda vladika Jeglič ni postal le zato voditelj svojega ljudstva, ker je bil njegov škof, ampak ker je v svojo vzvišeno službo združeval res tudi voditeljske lastnosti, ki bi ga dvignile na voditeljsko mesto tudi takrat, če bi se posvetil katerikoli poklicu.

Prvo, kar zahteva narod od svojega voditelja, je pogum. Voditelj brez poguma ni noben voditelj. V odločilnih trenutkih boja vedno odloča tveganost, korajžja, ker zmage, izvojevanje z veliko premočjo, niso nobene prave zmage več. V življenju pa je vedno tako bilo in še tudi danes ni drugače, da je dobra stvar, katero je tudi Jeglič vse življenje zastopal, po navadi v manjšini. Z res, da sta pravica in resnica večni lepota. A tudi krivica, neznačajnost, podlost, laž imajo svoje apostole in svoje privržence in vemo, da do konca sveta ne bo njihovo kraljestvo teme popolnoma premagano. Dobra stvar zmaga le tedaj, če dobi v pravem času pogumne glasnike, kakor je bil škof Jeglič v najusodnejši dobi našega naroda. S širokega zrelšča je objel svoj čas in z bistrim duhom domel, česa potrebuje njegovo ljudstvo: Potreba je bilo dvigniti zaklad njegove besede, očistiti ga tuje navlake, da bo narod mogel v domači slovenski besedi izražati svojo pristno duhovnost; treba mu je bilo poglobiti temelje njegovega duhovnega zdravja, da bo raste ves svež in močan visoko in na globoko; treba mu je svobode, veliko svobode, da se bo kot enakovreden član mogel postaviti v vrsto z drugimi kulturnimi narodi.

Ko je Jeglič premeril obzorje in izmeril dan, se je brez oklevanja lotil velike naloge. Kako se je tedaj kulturno, versko in politično razmahnil naš narod! Toda s kolikimi težavami, s kolikšnimi žrtvami! Vladika Jeglič, orjak po telesu in duhu, pa se je vseeno včasih zdelo, da si je naložil pretežko breme. On pa ni klonil. Šel je premočrno svojo pot in ni spraveval, kako mislijo zgoraj ali kakšno je razpoloženje spodaj v množicah. Vedel je svojo pot, od katere se z nobenim gnilim kompromisom, z nikakim pobiranjem drobtinice ni dal zavesti na stran pota. Prišli so težki časi, ki so mnoge duhove zagnili v somrak, zdvajali so na levo in desno, vstajal je dvom, ali smo ali nismo. Tedaj je škof Jeglič vzel vso odgovornost na sebe in se kakor ognjen zubel postavil pred svoj narod. Nikoli se ni znal in se tudi ni maral potuhiniti, nikdar diplomatično lavirati, nikdar sklonjene glave prosjačiti. Odklanjal je vse to, ker je vedel, da gre za svete pravice njegovega ljudstva. Ta moštost ga je napravila za nekronanega kneza slovenskega naroda.

Pogum sam pa za voditeljstvo še ne zadostuje. Voditelj mora bolj kot vsi drugi, ki mu sledi, biti prepričan o pravilnosti in resničnosti stvari, ki jo zastopa. Brez iskrene udanosti ideji bi sam pogum privedel voditelja v teatralnost, tiste pa, ki mu sledi, do brezplodnih žrtv. Šele tolikšna popolna predanost nalogi, kakor smo jo pri nadškofu Jegliču občudovali, napravi voditelja za velikega svečenika ideje, posvečene z lastnimi žrtvami. Kadar je Jeglič spregovoril, je sleherni, ki ga je poslušal, čutil, da iz njega govori vsa duša. Od njega je izhajal nevidni ogenj, ki je ogreval srca, da so zaplala v istem ritmu. Ni mu bilo treba niti spregovoriti. Njegova ponosna, kvišku zravnanost postava, glava, osivela v boju, visoko, razoran čelo misleca, pogumne, globoke oči in obraz, v katerem je izražena poduhovljenost in železna volja, — že samo pogled na tega kneza je navdušil množice, ker so v njem zrlle istočasno vojskovodjo in orača svete slovenske zemlje.

Pogum, iskrenost, — tretje pa je nesebičnost, ki voditelja dela nesmrtno. Voditelj, ki išče samega sebe, bo vsakokrat izdal svojo stvar in tudi svoj narod, kadar nanesejo prilike, da bi moral za skupno blaginjo doprinesiti tudi osebene žrtve. Lahko je igrati vlogo voditelja, kadar voditeljstvo dondaja prijateljstvo mogočnjakov, čast, slavo, blagostanje. Toda biti voditelj svojega ljudstva, kakor je bil Jeglič, ki je imel proti sebi vse, kar je mogočnega in vpoštevane na tem svetu, ko se je pletla okrog njega mreža intrig, laži in obrekovanja, ko ga včasih niti najbližji niso hoteli ali niso mogli umeti in so prišli časi, ko je našel edino zatočišče pri Njem, ki je videl njegovo srce in ga krepečal, da je vztrajal, — za tako voditeljstvo pa je treba velike, brezmejnne ljubezni do naroda, ki ne pozna nič svojega, ampak edinole službo skupnosti. Voditelji včasih bolehalo na tem, da ob sebi ne trpe močnejših, izrazitejših osebnosti, da preprečujejo v svojih prednjih vrstah razvoj individualnosti. Za vodilno Jegliča je značilno, da pri njem kaj podobnega nismo nikdar opazili. Nasprotno. Neizrečeno je bil vedno vesel vsakega talenta, vsakega pokreta, vsakega iniciativnega dela tudi drugih, pa jim je po svojih najboljših močeh pomagala

Francija odločno brani vrednost franka

„Ozračje v Parizu silno napeto“

Vlada zahteva diktatorska pooblastila

Od 4 na 6%

Pariz, 28. maja. AA. Francoska narodna banka je zvišala eskontno mero od 4 na 6%, predjume na zlato v palicah na 7%, predjume na državne papirje na 6 in pol odstotka, predjume na 30 dni na 6%.

Naval na hranilnice

Pariz, 28. maja. c. Danes se je začela velika borba za izredna pooblastila, ki jih zahteva francoska vlada za obrambo francoskega franka in za ozdravljenje francoskega gospodarstva. Ozračje je v Parizu silno napeto in na ulicah se že pojavljajo prvi znaki finančne panike. Vlagatelji so začeli z navalom na banke in na hranilnice in pariška mestna hranilnica je morala danes izplačati nad 9 milijonov majhnih vlog zbeganim vlagateljem. Nezapolnjenost se je še povečala, ko je okoli pol dneva prispela iz Londona vest, da je v zadnjih treh dneh poldrugo milijardo frankov pobegnilo v London.

Pooblastila

V tem razpoloženju se je dopoldne začela seja vlade, na kateri je bil sprejet predlog izrednih pooblastil vladi, ki jih je izdelal finančni minister Germain-Martin. Določeno je bilo, da bo na popoldanski seji francoskega parlamenta predlog vlade brnil samo finančni minister, da bi se tako tem pooblastilom vzela vsa notranjepolitična ost. Vladni predlog za izredna pooblastila ima samo en člen in pravi v bistvu sledeče:

»Francoski senat in parlament dajeta vladi polna pooblastila, da do 31. decembra 1935 izda vse, kar smatra za potrebno, da ubrani francoski frank. Vlada lahko izda vse uredbe v tem smislu, vendar pa jih mora predložiti parlamentu v odobravitvi do julija 1936.«

Viharna seja parlamenta

Seja v parlamentu se je začela ob 14.40 popoldne. Ze mnogo pred 12 so se začele pred francoskim parlamentom zbirati ogromne množice, ki so hotele prisostvovati eni najvažnejših debat te zakonodaje. Tudi v parlamentu samem je bilo zelo veliko razburjenje med poslanci in napetost v zbornici je bila velika, ko je predsednik parlamenta Fernand Bouisson podal besedo finančnemu ministru Germainu-Martinu.

Finančni minister poudarja v svojem govoru takoj v začetku, da imajo ta pooblastila samo finančni znaki, a se poleg tega tičejo vse gospodarske preuredbe. Šele na koncu moremo reči, da imajo ta pooblastila tudi notranjepolitični značaj, ker gredo na splošno za tem, da znižajo v Franciji javne davke. Nato prehaja finančni minister na podrobno razlago predzgodovine borbe proti franku.

„Zarota...“

Sedanji težavni položaj francoskega franka je samo plod velike mednarodne zarote proti francoski valuti. Spekulacija proti franku se je začela koncem aprila, vendar pa še ni bila tako obširna. Prvi močnejši sunek proti franku je bil znan 10. maja, ko se je v francoski notranji politiki začela pojavljati stara bolezen: strah pred levičarsko zmago pri občinskih volitvah. Inozemski spekulaciji pa se je nato 13. maja pridružila še domača spekulacija. Ta se je začela 13. maja, to je en dan po občinskih volitvah. Ta dan se je v borbi proti franku položaj popolnoma spremenil. Mali vlagatelji so začeli z navalom na hranilnice in banke in dnevu je bilo dvignjenih nad 230 milijonov

frankov. Doslej je bilo pol milijarde frankov na ta način odvzeto iz trgovskega prometa.

„Neupravičena panika“

Vlada je storila vse, da bi preprečila paniko. Toda danes živimo v času, ko se povsod govori ali o inflaciji ali pa o devalvaciji. Navadno se govori o obojem v isti sapi. Ta zmedena debata je zmedla jasne poglede na položaj našega gospodarstva. V nadaljnjem finančni minister pobija pristaše devalvacije. V francoskem gospodarstvu ne gre za inflacijo in tudi ne za devalvacijo, ampak je sedaj nujna zahteva predvsem ta, da se spravi državni proračun v ravnotežje. Tuje države so lahko šele tedaj začele misliti na devalvacijo, ko so pokrile primanjkljaje v državnem proračunu.

Marksist Blum napada

Nato je dobil besedo vodja socialistične in komunistične opozicije, poslanec Leon Blum. Pravi, da je značilno, da se je spekulacija proti franku začela ravno en dan po občinskih volitvah, ko se je pokazalo, kaj lahko pomeni enotna fronta socialistov in komunistov proti nevarnosti fašizma. Zato smatrajo francoski levičarji, da je ta spekulacija proti franku običajna zarota francoskega kapitalizma proti francoskemu parlamentarizmu, proti zakoniti parlamentarni vladi in končno tudi proti levici. Leon Blum misli, da je zakon o pooblastilih samo voda na mlin tem krogom, ki hočejo z valutno spekulacijo dobiti notranjo politiko v svoje roke.

V očeh Italije...

Abesinski spor po sklepu Zveze narodov

Rim, 28. maja. TG. Mussolini nikakor nima namena, pustiti, da bi se abesinska zadeva, katere se je lotil z vso silo ter zastavljal zanjo vse moralne in gospodarske rezerve dežele, iztekla v pesku »brezkorone reke govoricenja ženevskega areopaga«, kakor se izraža fašistični tisk. To se predvsem razvidi iz komentarja, ki ga objavljajo k tozadevni resoluciji Zveze narodov glasniki uradnega tiska Italije. Glasilo zunanjega ministrstva »Giornale d'Italia« gre v tem oziru tako daleč, da trdi, da ta resolucija predvideva samo način, kako bi se poravnal incident zaradi vodnjaka pri Ualualu, katerega si lasti Italija. Ta afera pa je, kakor znano, čisto brezpomembna in se biva italijansko-abesinskega spora ne tiče. Ta spor je v tem, da Italija želi, naj bi Abesinija na miren način privolila v tako korekturo svoje meje, da bi bila varnost italijanskih kolonij Eritreje in Somalije popolnoma zagotovljena. Konkretno povedano, Abesinija naj bi odstopila Italiji vso provinco Ogaden, tako da bi bili Eritreja in Somalija za hrbotom francoske in britanske Somalije zvezani. Dočim je Zveza narodov s soglasjem Italije in Abesinije sklenila, naj se skuša ualualski incident poravnati na podlagi čl. 5 italijansko-abesinske pogodbe iz leta 1928., to je po razsodnikih, ki jih obe stranki izvolita, vsaj do 25. avgusta 1935 — v nasprotnem slučaju bo Zveza narodov v smislu omenjene pogodbe to zadevo vzela sama v roke — pa je Zveza narodov popolnoma prešla vprašanje, kako naj bi se rešil spor, ki visi med Italijo in Abesinijo zaradi zahteve Italije po varnosti njenih dvih vzhodno-afriških kolonij. Glede tega naglašajo italijanski oficijozni krogi, da Zveza naro-

Mednarodna zarota proti franku in zakoniti parlamentarni vladi

V četrtek glasovanje

Nato je finančni minister Germain-Martin položil na predsedniško mizo parlamenta predlog zakona o pooblastilih za vlado. Predsednik parlamenta Fernand Bouisson je nato prečital dolgo vrsto poslancev, ki so vložili interpelacije na vlado zaradi tega zakona pooblastil. Nato je predsednik parlamentarnega odbora predsednikov vseh klubov izjavil, da so se ti zedinili med seboj, naj se debata o pooblastitvenem zakonu začne v četrtek ob 9 dopoldne. Predsednik parlamentarnega finančnega odbora Malvy je izjavil, da bo jutri finančni odbor proučil predlog vlade.

Kje tiči nevarnost za vlado

Finančni minister je sprejel v zakonski našt celotno vrsto ukrepov, ki bodo močno odjeknili v najširših slojih in ki so sposobni omajati položaj strank. Finančni minister napoveduje in obljublja varčevanje. Predvsem hoče znižati kredite za socialno politiko. Nato pridejo na vrsto znatna znižanja plač državnim uradnikom in nameščencem. Ze mnoge vlade so poskušale izvesti znižanje plač in so radi tega padle v zbornici. Zato ni čudno, da se v političnih krogih neprestano širijo vesti o padcu Flandinove vlade, ki se zaveda, da najbrž ne bo mogla prežeti s svojimi predlogi. Narodni poslanci namreč ne morejo postati nepriljubljeni med uradništvom. Znižanje kreditov za socialno skrbstvo bo vladi prineslo zamero na leviči.

dov ni hotela sprejeti nase dolžnosti, da bi Italijo prisilila k priznanju principa, da se ne bo zatekla k oboroženi moči, in se je tudi skrbno varovala, da bi jo spomnila na čl. 11 in 15 pakta Zveze narodov, ki predvidevata učinkovita sredstva, ako bi se spor med Italijo in Abesinijo glede »korekture meje« ne mogel rešiti v sporazumu med obema državama. Iz tega izvaja Italija sedaj pravico, da to zadevo uredi tako, kakor si jo je zamislil Mussolini, to je na podlagi principa, da je to italijanska kolonialna zadeva, v katero se Zveza narodov sploh nima pravice vmešavati. V tem oziru nadaljuje italijanski tisk slejkoprej polemiko z angleškimi časopisi, ki zastopajo slejkoprej nasprotno mnenje.

Namig Franciji

Iz tega torej vidimo, da v Italiji nikakor ne delijo pričakovanja lorda Edena, ki je v angleški spodnji zbornici 27. t. m. imel jako optimističen govor, v katerem je sicer priznal, da spor med Italijo in Abesinijo še ni končnoveljavno poravnat, je pa dal izrazu svojemu prepričanju, da bo intervencija Zveze narodov glede ualualskega incidenta moralno pripomogla tudi k rešitvi ostalih vprašanj, ki obstojajo med Italijo in Abesinijo. Da se Italija nikakor ni odpovedala svojemur namenu, da vsa ta sporna vprašanja, ako bi Abesinija ne pristala na njeno stališče, če treba, reši z vsemi svojimi razpoložljivimi silami v smislu principa popolnoma proste roke, se razvidi tudi iz pomena, ki ga pripisuje italijanska zunanja politika pisanju nekega dela francoskega časopisa, ki naj odločneje zastopa mnenje, naj bi Francija priznala pravico Italije, da svoje zadeve z Abesinijo uredi sama in naj v to svrhu ne angažira Zveze narodov. Pri tej priliki poudarja italijanski tisk, da se v Franciji dobro razumeli opomin duceja, ki je v svojem govoru dejal, da nikakor ne bo trpel, da bi kdo, medtem ko bi bila Italija zaposlena v vzhodni Afriki, držal proti njej v Evropi revolver naperjen v hrbet. Mussolini je tudi jasno povedal, da je sodelovanje med Italijo in Francijo v evropskih zadevah bistveno odvisno od tega, kakšno stališče bosta zavzeli Francija in Anglija napram njegovi politiki v Afriki. V tem oziru polemizira »Giornale d'Italia« celo proti oficijoznemu »Temps« , ki da stališča Italije kljub svojim simpatijam do nje še ni popolnoma razumel.

Novi transporti dokazujejo...

Da je politika g. Mussolinija napram afriškemu problemu ostala nespremenjena, dokazuje tudi to, da se transporti v Afriko v nezmanjšanem obsegu nadaljujejo. Med drugim odpotuje danes v Afriko bataljon fašistične milice s 30 častniki. Nadaljnje divizije, namenjene na abesinsko mejo, se vadijo v zapadnih Abruzzih in v Siciliji v skalnatem in brezvodnem ozemlju, da se pripravijo na naloge, ki jih čaka v Afriki.

Vse to je zopet povzročilo vznemirjenje pretežnega dela angleškega tiska, ki od vlade zahteva, naj se vzhodnoafriško vprašanje razreši v vsem svojem obsegu, ker je resolucija Zveze narodov stvar samo zavleka in le še bolj zameglila. Angleška publika je mnenja, da se mora Vel. Britanija, ako bi Italija hotela uveljaviti svoje stališče glede Abesinije kot svojo lastno zadevo, postaviti na isto stališče, da je namreč tudi lastna zadeva Anglije, ako bo nastopila za velikobritanske interese v Abesiniji, ne da bi koga vprašala, ali mu je to ljubo ali ne.

Dunajska vremenska napoved: oblačno, soparno in nevihte.

Goering v Jugoslaviji Z letalom v Mostar Z avtom na Jadran

Belgrad, 28. maja. m. Davi sta priletela na zemunsko letališče dva nemška bela dvokrilnika. Pred pristankom sta napravila par letov nad letališčem. Po kratkem pristanku pa sta odletela v smeri proti Skoplju, kjer je bil za danes dopoldne napovedan prihod predsednika pruske vlade in letalskega ministra Hermannja Göringja. V Skoplju sta Göringja pričakovala s strani naše vlade notranji minister Velimir Popović in nemški poslanik na našem dvoru von Heeren. Za Göringov prihod v Skoplje je vladala veliko zanimanje. Nepriznava pa je bilo sporočeno, da je predsednik pruske vlade spremenil svoj program bivanja v naši državi in da bo iz Sofije odpotoval s svojim letalom in spremstvom, v katerem so poleg Göringove so-proge državni minister brez portfelja Kerrl s

do nadaljnjega razvoja in skrbel, da so prišli na odločilno mesto. Samo tej njegovi plemeniti širokoprčnosti se mora ljubljanska škofija zahvaliti, da je v osebi, sedanjega knezoškofa dr. Gregorija Rožmana dobila voditelja, ki vredno nadaljuje delo svojega velikega prednika.

Toda, kaj bi govorili o nadškofu Jegliču kot o preteklosti, ko pa je hvala Bogu še ves sedanjost. Da, večerna zarja tega bogatega in krasnega življenja je celo najlepša. Večji se, kot sredi življenjske borbe in voditeljskega dela se nam je zadnja leta razodel in odgovoril in tihi, samotni žrtvi. Naš narod je dokazal smisel za njegovo tudi sedanjo veličino, ko je pred dvema leti proslavil njegovo biserno mašo ne brez žrtv in na način, kakor ga ne pomni slo-

venska zgodovina. Kdor je tedaj videl množice črtnega ljudstva na ljubljanskem stadionu, je čutil, da je kontakt ostal živ in da se je plamen združil s plamenom.

Danes se je izmirla strast okrog Jegliča in njegovega dela. Vidimo, da bi ga prav vsi hoteli slaviti, tudi tisti, ki niso nikdar imeli priznanja za njegovo delo. Jeglič pa je še enkrat vstal v vsej svoji veličini in z gesto, ki je vredna njegovega dela in življenja, zaklical nam vsem s psalmistom: Ne meni, Gospod, ne meni, ampak Tvojemu imenu daj slavo! Za ta cilj je delal, temu idealu je žrtvoval vse življenje. Sprejmemo to misel zase in za bodoče rodove kot duhovno oporoko in vodilno geslo velikega duhovnika in enega največjih voditeljev slovenskega naroda.

,Bodoči Maribor'

Župan
časnikarjem

Maribor, 28. maja.

Mestni župan je popoldne povabil k sebi častnike in jim podal poročilo o nekaterih najvažnejših komunalnih zadevah.

PRORACUN

Župan je v uvodu načel vprašanje proračuna ter je poročal, da ga je ministrstvo odobrilo z nekaterimi spremembami, in sicer so se znižale doličade od 45 na 40%. Vendar pa proračuna še ni mogoče razglasiti, ker se ni pravilnika o uvoznini iz Beograda, dasiravno je že odobren. V Beograd se bo ponovno podal finančni referent mestne občine Sabothy, da se enkrat posreduje.

NOVE SOLSKE ZGRADBE

Mestna občina je najela pri Pokojninskem zavodu 7 milijonov dinarjev posojila za zgradbo dekliške in deške meščanske šole ter mladinskega doma na desnem dravskem bregu. Amortizacijska doba traja 25 let, obrest 9%, amortizacijski odstotek 1%, Z 10% obrestovanjem se bo posojilo v 25 letih plačalo. Mestna občina je zaprosila za odobritev idejnega načrta, ki ga je žirija sprejela. Na podlagi tega se bodo izdelali podrobni načrti. Gradnja poslojpa se bo pospešila, da pride pred jesenskimi dežjem pod streho. V začetku šolskega leta 1936 se bo novo šolsko poslojpa g. prlo. V mladinskem domu bosta dečja postaja in dnevno zavetišče. Mladinski dom ne bo zvezan s šolskim poslojpiem, ampak bo postavljen na bližnje sosednje stavbišče.

SOCIALNO SKRBSTVO

V »Glasu naroda« je nedavno izšel članek pod naslovom »Seučne strani Maribora«. V njem se trdi, da je v Mariboru silno slabo poskrbljeno za socialno skrbstvo, da otroci berajo od vrat do vrat in da je mesto polno brezdomincev, ki gladujejo ter so mnogi primorani bili izseliti se iz mesta v bližnje gozdove. Maribor je v pogledu socialno-skrbstenih zadev veljal kot eno prvih mest v državi. S pretiravanjem, kot je omenjeni članek, se dela velika krivica. V nobenem mestu se doslej ni toliko skorilo za mladinsko skrbstvo in za pomoč brezposelnim, kakor v Mariboru. Nobenemu človeku, ki biva v Mariboru in je tja pristojen, ni treba berati, ker dobi dovolj podpore. Berajoči okoličani in se bo moralo to vprašanje resno načeti in s potrebnimi ukrepi omejiti naval siromakov iz okolice. Proračun za socialno skrbstvo narasča iz leta v leto. Vzporedno z njim narasča skrb za reveže s pomožno akcijo, za katero se je v štirih letih žrivalo okrog 3 in pol milijona dinarjev.

STANOVANJSKO SKRBSTVO

Mestna občina je za ublažitve stanovanjske krize storila zelo veliko. V letih 1926 do 1929 se je v Mariboru zgradilo 407 občinskih stanovanj. V naslednjih letih je občinska gradbena delavnost znatno padla. V letih 1933 do 1935 se je zgradilo samo 47 novih stanovanj.

OLEPSAVA MESTA

V javnosti se slišijo kritike proti podiranju kostanjev in kostanjevih drevoredov. Kostanji se sekajo radi tega, ker to zahtevajo stanovači. Pro-

menada na Aleksandrovi cesti se bo asfaltirala, ko se bodo postavili kandelabri in klopi. Načrti so se že predložili banski upravi in potrditev.

REGULACIJSKO VPRAŠANJE

Mnogo upora je vzbudilo regulacijsko vprašanje. Slišio se različne želje, ki niso utemeljene niti v gradbenem zakonu, niti v dejanskem stanju, niti v današnjem, niti v bodočem gospodarskem položaju Maribora ter imajo svoj izvor v napačnih principijelnih vidikih in se ne ujemajo z novimi določbami gradbenega zakona. Novi mariborski regulacijski načrt odgovarja nekako načelom načrtnega gospodarstva. Kakor načrtno gospodarstvo predpisuje zasebnemu gospodarstvu gotove meje, ki jih zahtevajo koristi celote in se mora gospodarska svoboda posameznika omejit v korist celote, tako tudi mariborski regulacijski načrt zahteva podreitev zasebnih interesov koristim splošnosti.

VPRAŠANJE GRADU

Načrti za ureditev gradu so končani, izdelal jih je arhitekt Deu v sporazumu s prof. Plečnikom. Na prihodnji seji občinskega sveta se bo načelno razpravljalo o vprašanju, ali se bo grad porabil za magistrat ali ne. Adaptacija gradu se bo izvršila v etapah, vendar pa v dosedanjih proračunih za to določene vsote ne bodo zadostovale. Koliko bodo znašali stroški za celotno adaptacijo, sedaj še ni mogoče določiti.

TUJSKI PROMET

V mestni občini se bo ustanovljal poseben tujsko-prometni odsek, ker se je pokazala potreba po posebnem organu, ki se bo po službeni dolžnosti pečal s tujsko-prometnimi problemi.

POSJILA ZA MESTNO HRANILNICO

Mestna občina se pogaja s SUZOR-jem za najetje posojila za mestno hranilnico. Dosedaj pa o tej stvari še ni mogoče poročati kaj načelnega. Obnavljalo se je tudi vprašanje blagajniških zapisov (bonov), ki še ni dozorelo.

VKLJUČITEV OKOLISKIH OBCIN

Vprašanje vključitve okolice Maribora je postalo zopet aktualno. Vse predpriprave mestne občine so se predložile banski upravi, ki bo na podlagi zbrane materiala pričela s podrobnimi razgovori med okolico in mestom.

SPOMENIKI

Nabiralna akcija za spomenik se nadaljuje. Odločitev je padla v toliko, da se ne bo postavil spomenik v obliki sociatne ustanove. Oblika spomenika se da v prosti roki umetniku. Mestna občina se bo oddolžila spominu velikega kralja v dveh solama in mladinskim domom. Glede spomenika generalu Maistru prevladuje mnenje, da bi se spravilo v zvezo z uraditvijo gradu. Se vedno je aktualno vprašanje zamenjave vojašnic. Svoječas se je že podpisal sporazum, toda ministrstvo tega sporazuma ni odobrilo. Letos spomladi se je komisija ponovno sestala in se je izvršila nova ocenitev objektov. Vprašanje sedaj premostriva vojno ministrstvo in je pričakovati, da bo to vprašanje v kratkem času rešeno.

slovanskih in mednarodnih gasilskih zletov in kongresov v državi ali pa v inozemstvu bodo uživali vsi člani in naraščalniki gasilskih organizacij kraljevine Jugoslavije tako za potovanja posameznikov kakor tudi za potovanja v skupinah 75% popust. Gasilske čete, če bodo potovale radi gašenja požarov ali radi pomoči ob kakih večjih nesrečah, povodnih ali potresih, se bodo lahko brezplačno vozile po železnici do postaje, ki je najbližja mestu nesreče. V teh slučajih bodo gasilci lahko uporabili oni vlak, s katerim bi najhitreje prišli na mesto nesreče, razen ekspresnega vlaka. Ob vrnitvi se bodo gasilske čete vozile v najnižjem razredu uporabljenega vlaka proti plačilu 25% redne vozne cene. Kakor gasilce bo železnica brezplačno prevažala do mesta nesreče tudi gasilsko orodje, ki ga jemljejo gasilci s seboj. Ob vrnitvi se bo po morala plačati vozina samo v slučaju, če bi se moral za orodje vzeti poseben vagon, in sicer za vsak vagon in kilometer po 5 Din. Iste vozne olajšave kakor na železnih predpisuje uredba za gasilce tudi na vseh ladjah.

legitimira. Namesto, da bi neznanec to storil, je potegnil iz zadnjega žepa revolver ter oddal na orožnika sedem strelkov, ki so skoraj vsi zadeli. Oba orožnika sta ranjena v trebuh. Vriško pa poleg tega še v roko, katero ima zlomljeno. Po strelkih sta orožnika kljub ranam, ki sta jih dobila, še nekaj časa z bajoneti krotila napadalec, nakar se je le-temu posrečilo pobegniti, ker sta orožnika omagala. Neznanec je dobil par bodljajev v glavo in roko.

gospodarski odbor pri Zavodu za pospeševanje znanje trgovine.

Belgrad, 28. maja. m. Na sportnem igrišču BSK bo nastopil naš državni team, določen za balkanijado, proti B teamu iz Nemčije, ki je snoči prispel v Beograd.

Belgrad, 28. maja. m. V vasi Lisa pri Ivanjici je bil na slovesen način blagoslovljen lisanski rudnik antimona, ki ga eksplozira francosko-jugoslovanski kapital. Ta rudnik je eden največjih tovrstnih v naši državi. Dosedaj je zaposlenih 100 rudarjev. Število delavskih moči se bo v najkrajšem času še potrojilo.

Belgrad, 28. maja. m. Minister za gozdove in rudnike dr. Svetislav Popović je na podlagi čl. 11 uredbe o ustanovitvi centralnega fonda za sanacijo glavnih bratovskih skladnic za zavarovanje delavcev in nameščencev izdal pravilnik za izvrševanje odredb omenjene odredbe. Ta pravilnik je objavljen v »Službenih Novinah«.

Osebnosti

Belgrad, 28. maja. m. Z dekretom prosvetnega ministra so bili postavljeni za veroučitelje: na šoli v Mostah Josip Premrov in Janko Žagar, v Kočevju pa Josip Hoslnik.

Belgrad, 28. maja. m. Premeščen je kontrolor prometno-komercialnega oddelka direkcije državnih železnic v Beogradu g. Franjo Kravaria za kontrolorja glavne postaje v Zagrebu.

Kdo je Henlein

Ali more biti izdajalec vere
zvest svoji lastni domovini?

Praga, 28. maja. SE. Tukajšnje češko časopisje se še vedno zelo intenzivno bavi s zmagom Henleina fronte in z izjavo vdanosti, ki jo je Henlein poslal predsedniku republike. Listi povdarjajo, da je češkoslovaška vlada takšno izjavo sleer pričakovala, toda ta vdanostna brzjavka ni mogla razpršiti nezaupljivosti, ki obdaja Henleina in njegovo delovanje. Henleinovim izjavam vdanosti do češkoslovaške države nikdo ne verjame. Življenje Henleina samega odsvetuje od prevelike lahkovernosti v državotvornosti Henleina, ki je pred par leti, predno je začel svoje agitacijsko delovanje, izstopil iz katoliške cerkve in je »Deutsche Turnerzeitung« l. 1924 pisal o temi »Romkirche und Germanenglaube« (Rimska cerkev in germanska vera) tako brezsrčne članke, v katerih je izražal o krščanstvu in o katoliški cerkvi podobne misli, kot jih zagovarja nemški narodni socializem, toda le da so napisani še bolj sirovo. Tudi ves Henleinov štab v stranki je šefu v tem pogledu podoben. Njegov namestnik Sander je bil svoje dni komunist in je javen brezverec. Vodja fronte na vzhodnem Češkem dr. Keller je protestant, a tudi odpadnik. Tretji podführer Holleibe se je na zborova-

njih hvalil, da je brezverec, ker da je moral zapustiti katoliško cerkev, ker je hotel slediti svojemu novemu plemenskem idealu. Takšni so torej šefi nove nemške hitlerjevske stranke na Češkoslovaškem. Svojo vero so zavrgli in izdali, kdo jim bo verjel, da ne bodo kljub vdanostnim izjavam ob prvi priliki izdali tudi svoje domovine. Tako pišejo tukaj časopisi in javnost jim daje prav.

Malypetr odstopil

Praga, 28. maja. c. Danes je vlada Malypetra podala demisijo, ki jo je predsednik republike sprejel in zaprosil Malypetra, da naj vodi vladne posle do sestave nove vlade. Vlada bo sestavljena še tekom tega tedna.

Dopoldne se je vlada sestala k seji in je zunanji minister podal na tej seji izčrpno poročilo o zunanje političnih razgovorih v Zenevi. Poročal je podrobno o pripravah za vzhodni in podonavski pakt. Vlada je pooblastila zunanjega ministra dr. Beneša, da lahko v prvi polovici junija v Moskvi definitivno podpiše pogodbo med sovjetsko Rusijo in Češkoslovaško.

Gömbös zahteva enakopravnost

toda ne kakor Nemčija - ampak s pomočjo Zveze narodov

Budimpešta, 28. maja. c. Danes je imel ministrski predsednik Gömbös velik zunanje-politični govor v madjarskem parlamentu. V tem svojem govoru je zahteval za Madjarsko popolno enakopravnost z vsemi ostalimi državami. Prav tako je zahteval, da se Madjarski dovoli pravica do oboroževanja. Madjarska mora imeti dovolj vojaštva, ki ga bo izobrazilo z obvezno vojaško službo dveh let.

Prav tako zahteva Madjarska zase pravico imeti toliko vojnega letalstva, kolikor ga ima sleherna od članice držav Male zveze.

Vendar pa Gömbös izjavlja, da Madjarska ne sme tako storiti kakor je uvedla vojaško dolžnost Nemčiji. Madjarska je namreč članica Zveze narodov in bo zato z zaupanjem v Zvezo narodov počakala, da se je prizna popolna vojaška in politična enakopravnost.

Rooseveltove težave

Usoden sklep vrhovnega državnega sodišča o neveljavnosti ukrepov NIRE

Washington, 28. maja. b. Predsednik Roosevelt je doživel enega izmed najtežjih udarcev v svoji ekonomski politiki za obnovo Zedinjenih držav. Ves njegov obnovitveni načrt je tedaj iz temelja ogrožen in bi moglo priti do zelo nezaželenih posledic. Znano je, da je delavska zveza zapretila s splošno stavko, če bi prišlo do ukinitve načrta o gospodarski obnovi. Bati se je iznenadenj, zlasti za farmerje, če bi se ukinitel moratorij za dolgove, ker gre za vprašanje 37 milijard dolarjev.

Rooseveltovim nasprotnikom se je posrečilo zadati najtežji udarec v vrhovnem federalnem sodišču, kjer se je posrečilo dobiti večino. Ze prej so Rooseveltovi nasprotniki na razne načine in z raznimi sredstvi poskušali ogroziti njegov načrt in je nekaj časa izgledalo, da bosta kongres in senat nastopila proti podalšanju veljave tega načrta. V tej borbi so Rooseveltovi nasprotniki uspeli, in sicer pri najvišjem mestu, ki izdaja avtentične odločbe o ustavi. Vrhovno federalno sodišče je namreč proglasilo Rooseveltov obnovitveni načrt za neustaven. Prav tako je neustaven tudi moratorij, ki ga je vlada proglasila za kmetijske dolgove.

Po mnenju sodišča namreč nasprotuje ustavi tretje poglavje obnovitvenega zakona, ki ga je kongres sprejel in s katerim je dal predsednik USA pooblastilo, da sestavi uredbo za indusrijo. Sodišče smatra, da to pooblastilo ni bilo dovolj jasno. Posameznim zveznim državam pripada nadzorstvo nad vladnimi ukrepi v primerih, ko vplivajo ti ukrepi na trgovinske odnose med Zedinjenimi državami in drugimi državami. Sodišče je naposled izdalo sklep o pooblastilu, s katerim vlada ureja meze in delovni čas delavstva s pomočjo uredb NRA. Vse svoje sklepe je sodišče storilo soglasno. Predsednik NRA Richberg, ki je pred sodiščem zagovarjal vladno stališče, je po seji odklonil vsako izjavo. Vladni krogi tolmarijo sklepe sodišča kot popoln poraz vlade.

Proglas na narod

Vlada je takoj po objavi odločbe vrhovnega federalnega sodišča izdala proglas na državljane, v katerem jih prosi, da jo podprejo z vsemi silami, da izpelje svoje poslanstvo in ukrepe, ki so največje važnosti za Zedinjene države in posameznika. Roosevelt je poslal upravi in uradnikom poslanico, v kateri jim svetuje, da delajo dalje v smislu odloka vrhovnega federalnega sodišča, da ne bi izžvali ustavno-pravnega konflikta z najvišjim sodiščem. Obenem jih prosi, da ga podpirajo v njegovih težnjah in jih poziva, da delajo na gospodarski obnovi z vsemi silami.

Ni dvoma, da je položaj predsednika Rooseveltva v borbi proti njegovim nasprotnikom zelo oslavljen in da so se mu njegovi nasprotniki na ta način maščevali. Nikdar dosedaj niso bile Zedinjene države v tako nevarnem položaju kakor sedaj.

Predsednik NIRE razlaga

Po konferenci z Rooseveltom je predsednik upravnega odbora za gospodarsko obnovo Richberg, dal novinarjem tole izjavo: Sklepe vrhovnega sodišča homo v celoti izvršili in bomo zaradi tega takoj ustavili vse predpise o obveznem izvajanju posameznih uredb. Najhujše se pred vprašanjem, kako naj ohranimo moralne in gnotne pridobitve, ki jih je dala politika gospodarske obnove našemu narodu in njegovemu gospodarskemu življenju. Skušali bomo najti čimprej primerno rešitev tega vprašanja. Našemu narodu bi nastala ogromna škoda, če bi se med tem zopet razpasle stare metode nepošteno poslovne konkurence in bi prišlo vnovič do kršitve upravičenih interesov delavcev. S tem bi bilo prizadeto splošno blagostanje naše države.

Nič hudega

Washington, 28. maja. c. Po zadnjih vesteh se potrjuje, da odločitev vrhovnega sodišča glede Rooseveltovih reform ne bo mnogo vplivala na nadaljno gospodarsko politiko osrednje vlade. Roosevelt razpolaga z večino v kongresu, poleg tega pa je tudi javno mnenje za njim. Predsednik sindikata tekstilnega delavstva Woomann je izdal proglas, naj tekstilno delavstvo takoj stopi v stavko, če bi se podjetja hotela posluževati razsodbe vrhovnega razsodišča.

Kaj je povzročilo razsodbo

Washington, 27. maja. TG. Odločitev vrhovnega državnega sodišča o neustavnosti nekaterih Rooseveltovih gospodarskih ukrepov NIRE je bila povzročena vsled tožbe štirih bratov lastnikov petrutninskega podjetja, ki so bili na podlagi obstoječih predpisov NIRE obsojeni na težke kazni in so vložili priziv na vrhovno sodišče. To jim je dalo prav, in sicer iz razloga, da je sicer Roosevelt sam osebno imel pravico izvajati pooblastila, ki jih je dobil od parlamenta, ni pa imel pravice oddati ta pooblastila upravi NIRE. — Tudi drugod so sodišča že ugotavljala to formalno pogrško. Zakone je bilo treba sestaviti z veliko brzino in so vsled tega s formalnega stališča površni. Znano je na primer, da je država New Jersey zavrgla nekaj zakonov, ki jih je izdala uprava NIRE iz razloga, da je Roosevelt dobil pooblastila samo za primer »nujne potrebe«, medtem ko za vse zakone tega razloga danes ni več mogoče utemeljiti. Iz tega sledi, da bodo po razsodišču vrhovnega sodišča morali obstoječe zakone spraviti v sklad s pooblastili, kar ne bo delalo nikakih težav in bo nudilo le priložnost Rooseveltu, da nekatere v naglici izdane zakone popravi na podlagi slabih izkušenj, ki jih je z njimi imel.

★

Ugrabitve otrok v Ameriki

Newyork, 28. maja. AA. Iz Takome v državi Washington poročajo, da o usodi devetletnega Jurija Weierhouserja, sina milijonarja, ki so ga gangsterji ugrabili, še ni nobenega poročila. Njegov oče je izjavil, da rad plača zahtevano odkupnino v znesku 200.000 dolarjev. Posredniki gangsterjev se še niso prijavili. Roditelji se boje, da gangsterji niso otroka že ubili. Na njihovo prošnjo so se re-darji, ki stražijo njihovo hišo, odstranili, da bi mogli posredniki gangsterjev vrniti otroka in prejeti denar.

Nemiri v Romuniji

Bukarešta, 28. maja. AA. Rador poroča: Notranje ministrstvo je objavilo poročilo o neredih v vasi Kukovo. Kakih 80 kmetov, nasprotnikov novega koledarja, se je pred dnevi udrilo v cerkvi in hudo ranilo dvojico, ki so hoteli cerkev zapustiti. Poizkus krajevnih oblasti, da stvar mirnim potom urede, je ostal brez uspeha. Podobno so doživeli orožniki. Zaradi tega so ostali prebivalci napadli cerkev in jo uničili. Pri teh neredih sta bili ubiti dve osebi, osem jih je bilo ranjenih, med temi en orožnik. Red je zdaj vzpostavljen. Kolovodje neredov so zaprli. Incident je čisto verskega značaja.

„Čiščenje“ v Rusiji

Berlin, 28. maja. AA. DNB poroča iz Moskve: Na podlagi sklepa komisarijata za notranje zadeve je kakih 600 oseb zaradi svojega meščanskega porekla izgubilo pravico do prebivanja v Petrogradu, Kijevu, Harkovu, Tveru in Nižem Novgorodu. Vsi morajo zapustiti ta mesta v sedmih dneh in se nastaniti v Turkestanu. Gre predvsem za sinove in hčereke bivših ministrov, uglednih generalov, članov carskega sveta itd.

Železniška nesreča v Rusiji

Berlin, 28. maja. AA. DNB poroča iz Moskve, da je večeraj v bližini Harkova skočil s tira brzovlak. Štiri osebe so ubite, 27 je težko ranjenih. Nesreča je nastala zaradi napake železniškega uradnika.

Drobne vesti

Varšava, 28. maja. AA. Policija v Gdanskju je prišla 16 članov mednarodne družbe za sves-topisemske študije. Osumljeni so komunistične propagande.

Sofija, 28. maja. AA. Policija je prišla v Plovdivu 15 članov komunistične zarotniške družbe. Malone vsi so židje. V njihovih stanovanjih so našli veliko količino komunističnih letakov in brošur. Pri enem so našli celo malo tajno tiskarno.

Občni zbor Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani

Včeraj je bil običajni občni zbor naše največje zavarovalnice. Izvršil se je tako, da so pri glasovanju z veliko večino bili izvoljeni novi člani nadzorstva: gg. Strnad, Novak, Umnik, dr. Juvan iz Maribora in dr. Bajc kot zastopniki kmetov; izpadli pa so ravnatelj Remec, predsednik evharističnega kongresa dr. Zitko, ravn. Lj. posojilnice dr. Kržan in r. Gabrovšek.

Turčija ne mara Iramasonov

Carigrad, 28. maja. AA. Vlada v Ankari namerava v najkrajšem času sprejeti sklep o razpustu vseh podružnic tujih prostozidarskih lož v Turčiji.

Belgrajske vesti

Belgrad, 28. maja. m. V dneh 10. in 12. junija bo zasedanje plenuma tukajšnje trgovske zbornice. Na tem zasedanju bodo razpravljali o reorganizaciji davčnih in reklamacijskih odborov ter o obdavevanju delniških družb. Nato bo anketa o stanju posevkov, sadja, zelenjave in živine.

Belgrad, 28. maja. AA. Na redni letni skupščini zveze vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije so izvolili novo upravo pod predsedstvom rezervnega podpolkovnika Luja Lovrića.

Belgrad, 28. maja. AA. V nedeljo 26. t. m. je imel svoj letni zbor fugaloslovansko-palestinski

Prenovitelju slovenskega naroda

29. maja 1850

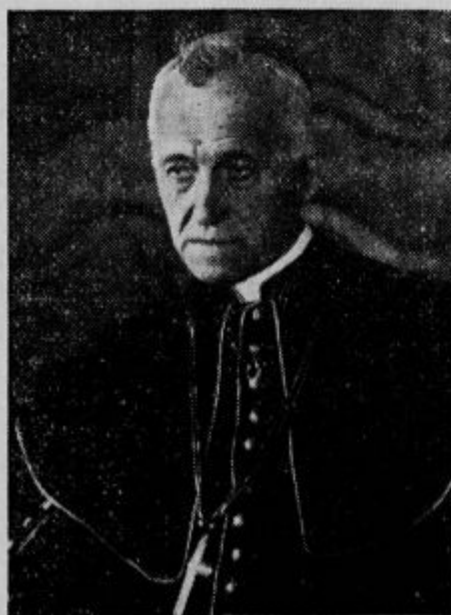
Slovenec in katoličan

Doba nadškofa Antona Bonaventura Jegliča je doba razcveta katoliškega nabožnega, javnega in kulturnega življenja med Slovenci. Iz sil, ki so jih takrat zbrali in napolnili naši voditelji, črpamo še danes in jih novemu času primerno razvijamo; obenem čutimo potrebo, da se pomladimo, osvežimo in v težavni borbi za ideal Kristusovega kraljestva na zemlji zopet navzamemo junaštva tiste velike epohe. Zakaj v zgodovini krščanske omike je vsak resničen napredek obenem povrat k duhu, čustvom in silam izvira, ki nas varujejo zastoja, odrevenenja in zamrzovanja v oblikah brez življenja. Temu življenju v duhu in resnici v vseh pojavih naše dejavnosti zopet pomagati do prodora na vsej črti, je naloga tega in bodočih pokolenj, ki bodo na nadškofa Jegliča vedno gledala kot na vzor takega življenja in dela.

Vsak velik krščanski značaj se je izklesal v junaški borbi s seboj za uravnovešanje in usmeritev svojih moči na en cilj in v borbi s svetom, da ga oblikuje po večnem Stvarnikovem zamislu. Tak borec za sprostitev in dvig naravnih zmožnosti svojega naroda na podlagi slovenske vere, domačega nprava in dednega sporočila je bil Jeglič, ki v njegovem osebnem življenju in liku najbolj občudujemo soglasje med trdo, kleno in ponosno naturo Gorenjca in plemenito blagostjo krščanske omike naštetih naših rodov. Naš nadškof po tej svoji odliki ni bil samo poklican, da slovensko in katoliško dušo svojega naroda brani, ampak da pomaga obenem ustvarjati vrednote na vseh področjih našega narodnega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja, ki jih iz njega nihče več izriniti ne more. Tega se je Jeglič lotil s tisto apostolsko vnemo, ki je svojska cerkvenemu vladarju in ki tudi najtežavnejše delo premaga po svoji brezprimerni avtoriteti. Zaradi tega je postal središče številnega kroga velikih talentov, ki so razgibali katoliški prepoved v našem narodu, on jih je med seboj spajal, vsa raznovrstna stremeljenja družil in vsej zgradbi tega prizadevanja po lepšem, bogatejšem in plodovitejšem zemskem življenju in ustvarjanju našega naroda dajal pečat večnosti. Jegliču ni bila vera orodje za doseg goli političnih namenov in oblasti, kakor je napačno razumeval stari liberalizem, ki je moral s škofom biti svoj zadnji boj, ampak politično, gospodarsko in prosvetno delo za ljudstvo naj bi bilo sredstvo, po katerem naj duh Kristusovega evangelija pravice, ljubezni in vzajemnosti ter njega večnih moralnih norm zavlada vsemu življenju. Za to je škof živel, molil in delal in ta njegov program ostane neizpremenjen program slovenskega katoliškega naroda za vse čase.

Šele danes vidimo, kakšne neizmerne vrednosti so smernice, ki so jih začrtali Anton Bonaventura Jeglič in njegovi sodelavci in katere je on poglobil v dno naše očetne krščanske vere, za naše slovensko ljudstvo in za vsakega našega posameznika v času, ko vlada krog in krog največja moralna brezusmerjenost, brezcilnost in zmešnjava pojmov, skrajnostni nauki na področju kulture, gospodarsko brezvladje in politika brezobzirnega egoizma rase ali razredov. Če bomo Slovenci sredi tega vrteca ostali trden in značajan narod, ki se ne oddalji od naravnih korenin svojega bitja in od nadnaravnega razodetja božanskih resnic, se bomo za to morali zahvaliti možem in delu našega krščanskega narodnega preporoda, med katerim se dviga kot monumentum aere perennius delo

nadškofa Antona B. Jegliča.

Dr. A. B. Jeglič — zlatomašnik

Pesem „Jegličevcev“

Zavodi beli kot labodi
blešče se v soncu sred polja,
kjerkoli romamo, povsodi
blesk sončnih kril pred nami hodi,
kot pred izbranci luč z neba —
vemò: smo rod iz Jegliča.
Kdo bolj kot mi —
Jegličevci!

Mi gremo z njim, mi smo njegovi,
kot on slovenskih korenin.
Samó iz tal ženo vrhovi,
iz borb očetovih sinovi,
njih zmag in boli živ spomin.
Mi rod smo naših bolečin.
Kdo bolj kot mi —
Jegličevci!

Tako na rodna tla prižeti,
rastemo v žirnega Boga!
In zdaj tesno, tesno objeti,
to himno hočemo izpeti
s prisego, da vsak izklesá
povsod slovenskega moža!
Kdo bolj kot mi —
Jegličevci!

Tine Debeljak

Dr. Anton Bonaventura Jeglič ob posvetitvi v škofa

Dr. A. B. Jeglič ob 30 letnici škofovanja: Pontifikalna maša v stolnici

29. maja 1935

Jegličevi duhovni rodovi

Ko se danes spominjamo in veselimo petinosemdesetletnega rojstnega dne našega sivolasega duhovnega pastirja, nadškofa Jegliča, pač moramo ob tem pomisliti tudi na številne njegove dijake, ki so to proslavo zamislili, na te otroke njegovega duha, v katerih bo duh Jegličev živel v vseh rodovih, ki so že šli mimo njegove globoke starosti in ki bodo še šli za njim v dolge veke. — »Preko tisoča nas je... in še in še: vsako leto nov roj v novo življenje gre — je svoj čas zapel njihov pesnik. Pred tridesetimi leti je veliki Ustanovitelj prve slovenske gimnazije prvič odprl vrata svojim učencem v svet; danes se pripravlja že tri in dvajseti roj, da poleti za svojimi predniki, da kot čebelnice neutrudno delajo za svoj narod povsod znova uveljavi duha, ki je bil vodilo velikemu Ustanovitelju. Jegličevci — se ponosno imenujejo, dobro vedo, da so rod iz njegovega duha, njegove vzgoje, njegove dobrote in njegove ljubezni. Jeglič jim je že za življenja simbol, ščit, ki ga neso pred sulice v prvo bojno vrsto, vzor moža, kot bi hotel biti vsakteri izmed njih: bojevitega in širokosrčnega, zvestega služabnika Cerkve in gorečega sina Naroda! Ne v zavodu kot zgradbi iz kamnja, temveč v dušah svojih dijakov, rezanih iz granita svojega duha, si je škof dr. Jeglič izgradil monumentum aere perennius kot pravi diploma, ki so mu jo danes izročili — spomenik, trajnejši od medí, trdnjši od kamnja, močnejši kot duh sam, ki nima določenih oblik, pa je neumrljiv. Za nov čas najti novo obliko njegovemu duhu: to je poslanstvo njegovih duhovnih sinov, rodov, ki jih je on za rokó povedel prav do praga življenja in jim začrtal smer vanj: večne nov boj za nespremenljiv temelj, kot je z zlatimi črkami zapisan na čelu zavoda: Kristus Zveličarju sveta! Ze triindvajseti duhovni rod bo vsak čas šel na romarsko pot za njegovo rokó... že preko tisoča jih hodi za njim... ustvarja se nova množica, pred katero stopa on, sklonjen pod težo lastnega pridelka, pa vendar mlad v svojih bogatih letih. Toda čimbolj se leta kopičijo nanj in čimbolj se ramena sklanjajo pod bremenom bogastva, tem mlajši je, tembolj svež je njegov pogled, tem lažji je njegov korak, tem duhovnejši je njegov lik. Danes je svojim rodovom že geslo in simbol. Duh, ki prebiva v novih rodovih.

Pa ne samo v »jegličevcih«, ki so neposredni otroci po njegovih smernicah urejene vzgoje, temveč vsemu narodu in vseh katoliški mladini je škof Jeglič svetel vodnik, čista podoba velikega duhovnika, pravičnega kneza, modrega učitelja, močnega boriveca, Melkizedeka in Mozesa: služabnika Boga in naroda! Bolj kot kdajkoli prej je danes svež njegov lik. Gledamo ga kot boriveca za katoliško obliko sveta: sredi strasti stoji ves krepak in neomajen, ker ve, da se bori za Njega, katerega sluga je. Vsako njegovo dejanje je bilo storjeno sub specie aeternitatis, v mislih na urejenost kraljestva božjega na zemlji, kjer imajo duhovne vrednote prednost pred gmoto. Butali so vanj valovi, toda stroga pa čista roka jih je razdvajala in ostal je zmagovalce na bojišču. Gledamo ga kot graditelja nove katoliške kulture, kako daje smernice narodni prosveti, ki je pod njegovim duhovnim vodstvom dosegla največjo širino in višino. Gledamo ga, kako gradi slovensko šolstvo v času, ko smo se potapljali. Njegovi so temelji novega slovenskega izobraženstva, ki ga je vsadil na narodno tradicijo in na kulturne vrednote v njej. Pred nami je ves velik kot graditelj gimnazije, kot mecen slovenskih knjig in kot pisatelj, ki je našemu ljudstvu napisal mnogo potrebnih knjig, v katerih mu je kazal Mesijo, razlagal psalme ali dajal preproste smernice za vsakdanje »malo življenje«. Vidimo ga v borbi

Dr. A. B. Jeglič — biseromašnik

za slovensko univerzo, za našo najvišjo učilnico, ki mu je bila prav tako pri srcu kot njegov zavod. Sveto je nam to njegovo kulturno delo izven njegovega dušnopastirskega poklica. Občudujemo njegovo širokost in marljivost, njegovo ljubezen do vse slovenske kulture sploh, do katoliške pa še posebej. Prav tako je novim rodovom pred očmi kot strog in pravičen pastir naš duhovščini, ki jo je znal odločno ščititi, kadarkoli je bilo treba. Pri vsej strogoosti, s katero je čuval religiozno-etično strnjeno narod, pa je bil za sila velikodušen, pravi knez, in širokogruden prijatelj vsem iskalcem resnice. Očetovsko jim je stal ob strani in pomagal jim je do prave duhovne podobe o božjem stvarstvu. Njegovo srce je bilo odprto ljubezni do vsega dobrega prav tako kot je bilo zaprti samo zlu, sejanju vsakršne mlačnosti in neodločnosti. Zato je kot vsak človek v sredini, ki gre odločno svojo pot, v polni zavesti, kam gre, imel svojo množico prijateljev, pa tudi — nasprotnikov. Sonce meče senco, ki pa v zatonu izginja. Danes je ob Jegliču zbran ves narod.

Da — narod. Prav v tej zadnji ljubezni je Jeglič največji. Stoji na tej naši ubogi in mali slovenski zemlji kot veliko drevo, ki ga niso premaknili jezni viharji niti tedaj, ko so najbolj hruli po mrzli domačiji. Mladim rodovom blešči Jegličeva narodna odločnost, pravezanost na grudo domačo, na vero in jezik in kulturo, — kot najbogatejši mavrični soj v njegovem duhovnem liku. Ves naš je, ves slovenski je, ves povezan s staroslavno našo tradicijo, ta čuvar zdrave preteklosti, trden temelj, na katerem edinom more stati naša bodočnost. Ko slišimo besedo Jeglič, vidimo njegovo odločno in samozavestno kretanje, s katero odpira vrata našemu osvobojenju; vidimo njegovo nesklonjeno postavo in neuklonljivo, zroč pravo v žarišče našemu novemu soncu, kamor je povedel nas, svoje ljudstvo. In še... in še... preje in

Jože Jagodic:

Gornji grad

Ali ste že bili v Gornjem gradu? Skoda, da še niste bili. Pa saj vam verjamem, da zato še niste bili, ker je tja tako odročeno, naravnost težko priti za tiste zelene griče in holme nad Kamnikom, ki jih od daleč vidiš kakor v eni kulisi pred seboj, a jih je cela vrsta in te pot iz Kamnika mimo Stranj in Stahovice vodi po ne preveč dobri cesti z enega brega v drugega po vijugah sem in tja, da si truden, ko si pod vrhom Črnice in veš, da imaš še pol pota za seboj, ko se nagne dolina na štajersko plat. In če si se uamenil, da poromaš od druge strani, preko

Nadškof Jeglič pri pisalni mizi v Gornjem gradu

Nadškof Jeglič in koroški Slovenci

(Po pripovedovanju napisal Strahinc).

Četudi sedanji nadškof dr. Jeglič ni bil nikoli nadpastir koroških Slovencev, pa ni med starejšim in srednje starim rodom koroških Slovencev najti takih, ki bi tega moža ne poznali osebno. Po imenu ga pa poznajo poleg vseh Slovencev tudi drugi (Nemci) in drugovci. Je pa gotovo zanimivo to, da o njem govorijo s spoštovanjem vsi!

Nekaj sličic! 1. Tam na visoki planici nad Podjursko dolino kraljuje domačija, kjer gošpodarijo tri sestre in en brat. Sedaj so že nekoliko postarani eden kot drugi. Dokler so bili mlajši, so radi šli po svetu in to zlasti na božjo pota. Ančka je bila najdlje, saj je bila v Jeruzalemu. »Kedaj ste bili, jo vprašam. «Takrat ko so bili škof Jeglič z nanjo. — »Pa kako se vam je dopadlo?« Menil sem, da bo povedala splošne vtise, pa je že kar od škofa Jegliča pripovedovala: »Čudno golant (koroški izraz) za to gospod škof!« Veliko si je Micka zapomnila, kar je videla in slišala, a od škofa Jegliča, ki so vsakega romarja posebej vprašali, od kod je doma itd., bi bila pa še veliko lažje in v spodbudnega vedela povedati, če bi imel jaz čas.

2. Sinča vas je prometno središče v Podjuni. V poletju leta 1920 (pred plebiscitom) je bilo tam velikansko zborovanje koroških Slovencev. Maševati in pridigovati je prišel tedaj tja ljubljanski knezof dr. Jeglič. »Ali je bilo tedaj tu veliko ljudi?«, vprašam moža-domačina. »Gospod, pogledajte tam-le oni veliki

pozneje, vsakikrat, kadarkoli je bilo odločne kretanje treba, polne besede, grožnje ali opomin katekumukoli, je bil na mestu. Jeglič, škof, vedno Mozes sredi množice svoje, pa naj kaže pot domov, ali moli z razpetimi rokami dneve in noči, ali ko v sveti jezi razbija tablo postav...

Vse to in še več gledajo novi rodovi v Jegliču in so njegovi. Njegovi tudi tisti, ki ne nosijo njegovega imena. Tega dajo pač le posebne okoliščine. Iz take Jegličeve podobe rasto vsi rodovi, ki so se že razvrstili ob njegovi globoki življenjski poti, in vsi tisti, ki bodo še prišli za njim, rastoč iz neposrednega sporočila Jegličevih učencev. V njih bo živelo živo sporočilo o velikem človeku, velikem duhovniku, velikem borecu in velikem sinu naroda, ki se mu je dajal ves kot je vse iz njega prejel. In danes, ob 85. letnici tega velikega moža ga pač ne more nobena stvar bolj razveseliti, kot če njegovi »Jegličevci« — in za njimi vsi rodovi — ponavljajo misel, kot so jo izrazili v prvi številki svojega »Vestnika«:

O, na nas oprite v neupogljivi stoji svoji trudni roki — tisoč nas je že — in še... in še... vsako leto nov roj v novo življenje gre — naj vam bomo v oporo v starosti globoki, v Vaši molitvi in borbi in težnji visoki, naj bomo stebri, o močni stebri ki bomo vzdržali, kar boste položili! Vi nauje v poslednji oporoki!

Tisoč in več nas že stoji — mladcev iz tisoč — in še, ki za nami gredo. Glej, že iz prvega rodu rasto: rod sinov se v vrsto očetov ravna! In vsi za Vašo sledjo, v klic Vašega srca, ki trideset let odpira že vrata v svet življenja borečega se kristjana živit kot budna predstraža »Kristusa Zveličarja sveta!«

td

Takrat, prvič, sem se živo zavedel stavkov, ki sem jih nekje čital. Tako živo, da bi jih vam bil — čeprav sem jih svoj čas le bežno preletel — takrat izpovedal na pamet do črke. Rekel bi vam bil: Zdaj razumem vsu uganko Jegličevega »pokoja«. Besedo pokoj sem dal v narekovaje. Zdaj vem, da bi delal krivico možu, kot je on, če bi mu nadeval to besedo v pomenu običajnega pokoja — počitka in bresedlja. Ej, poznam ljudi, ki živijo v cvetju let, sposobni za najtežje delo, pa žive zares v pokoju... Tudi so ljudje, ki so izpolnili dolžnost poklica in atopili v pokoj, kot človek, ki sleče na večer delovno suknjo, z zavestjo: tako, večer porabim zdaj zase, le zase. Tak je običajni pokoj.

A Cerkev Kristusova, v resničnih, pravih svojih služabnikih, te terminologije ne pozna. In tisti njeni služabniki, ki, vzrščeni v globinah mističnega njenega telesa, žive iz nje, za njo, pokoja ne poznajo. Pač lahko menjajo opravke, vlogo in obleko in orodje, a to je le zunanost. In ta ni bistvo njih življenja. Marveč njih življenje je življenje Cerkve same. Z njo so neločljivo združeni. S to Cerkvijo, s tem neizmernim občestvom Kristusovih udov, — sočutiti, soljubiti in so-trpeti, za nje moliti in se žrtvovati, to je njihov delež, neizbegljiv delež do poslednjega utripa srca.

Tako sem čustvoval po tistih besedah. Ali slutite, kaj to pomeni?

Zato pa bi tudi bili presenečeni, če bi vam bila dana prilika, da ste po petih letih stopili predenj — pred nadškofa. Morda bi iskali v tem gradu starčka, petinosemdesetletnega starčka, tresočega se, oprtega ob palico. Tako bi pričakovali oči ob zavesti teh visokih let. A videli bi moža, visoko vzravnane in gibčnega. In njegov pogled! To ni pogled ugašajočega življenja, to je pogled mladostne, močne duše. Nič utrujenosti, nič resignacije, nič pokoja željnosti. Tega ne boste opazili ne v kretanjih, ne v življenju.

Zato je življenje škofa Jegliča še danes res delaven dan. Ali boste verjeli, da ima kje

kak človek pri teh letih ostro začrtan dnevni red, ki ga strogo drži. Če vam povem, da vstaja ob 4 zjutraj, da premoli ure in ure v svoji kapeli, da je čez dan zaposlen z resnim študijem učenih knjig in razprav, da ne gre čez dan nikdar počivat, da gre zvečer ob določeni uri spat, dan za dnem v istem neizprosni redu — boste rekli, da vam govorim o škofu Jegliču izza njegovih šestdesetih, sedemdesetih let. In tisto, kar je pred leti pisal o njem naš Aleš Ušeničnik, da na njem pred vsem občuduje, tisto njegovo zanimanje namreč za vse, je tudi pri teh letih ostalo enako. Že od nekdaj je na vse misli, za vse se zanima, za vsak pojav imel zmisel, pa naj si bo tu ali tam, v tej ali oni panogi, med mladino in starino, med inteligenco ali preprostim narodu. Če bi danes čitali njegova pisma ali bi ga le v kratkem obisku posetili, bi zaznali, da to zanimanje tudi še sedaj ne upada, marveč, bi skoraj rekel, da raste, torej popolnoma v nasprotju z navadnimi dušeslovnimi zakoni.

Obhajati petinosemdesetletnico je redka stvar. Dočakati to starost je malokomu dano. A dočakati jo tako, kot jo je dočakal pri še nezlomljenih moških močeh, bistrega duha in nezmanjšane energije nadškof dr. Jeglič — je izredna milost, ki so jo deležni le izredni ljudje. In on je bil vse življenje prav do danes — izreden človek...

Nekdo je zapisal: Gornji grad v zeleni zadreški dolini, ti še čakaš svojega umetnika. Kar si in kar imaš najlepšega, si prejel od ljubljanskih škofov. Jaz pa pravim: Danes imaš več. Čuvaj in ohranuj, kar imaš, da bodo še dolgo romale naše misli tja preko zelenih hribov k očetu, priporočat se v njegovo molitev in očiščevati se v njej.

Škof dr. Rožman čestita

Gornji grad, 28. maja. Danes se je mudil tukaj ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman ter je osebno izrekel čestitke prevzvišenemu nadškofu dr. A. B. Jegliču k njegovemu petinosemdesetemu rojstnemu dnevu v svojem imenu in v imenu duhovščine.

II. Evharistični kongres za Jugoslavijo

Ponovno in nujno prosimo vse, ki se za prijavo udeležbe na kongresu poslužujejo z aprilsko okrožnico dostavljene jim vprašalne pole, da izpolneno polo podpišejo in označijo župnijo. Kdor na vprašalni poli ni navedel svoje župnije, naj prijavo ponovi.

Danes začnemo razpošiljati kongresne knjižice in znake. Znaka sta dve vrsti: eden v medenini po 1 Din, eden v tombak-kovini po 2 Din. Kongresna knjižica obsega 64 strani. Naslovna stran prinaša sliko Kristusa Kralja, kakor je vpodobljena na kongresnem znaku. Na drugi strani ovitka je treba vpisati ime ter župnijo in potrdilo župnijskega prip. odbora. Prvi dve strani obsegata navodila za prejem duhovnih dobrot, predvsem odpustkov. Tretja stran prinaša podobo visoke zaščitnice našega kongresa Marije Pomagaj z Brezji. Na četrti strani je pozdrav Mariji Pomagaj. Sledi podoben spored vseh kongresnih prireditev. Osem strani zavzemajo navodila za udeležence (rediteljstvo, informacijska služba, glavna pisarna, zdravniška služba, žigosanje izkaznic, potovanje v Ljubljano, navodila za bivanje v Ljubljani, kolodvorski misijon, navodila za obisk stadionskih prireditev, udeležba pri sprevedih, cerkve, stanovska zborovanja, prehrana, stanovanja, narodne noše, posebnosti zdravniške navodila itd.) Z ozirom na množico, ki bodo prišle v Ljubljano, so taka navodila nujno potrebna. Udeleženci naj jih skrbno prečitajo, župnijski pripravljalni odbori pa naj udeležence poučijo o vseh navodilih. Nadalje prinaša knjižica potrebne podatke glede voznega reda na železnici in avtobusnih progah. Sedem strani obsega besedilo vseh pesmi, ki jih bo na kongresu ljudstvo pelo. Versniki naj pojejo vse te pesmi le na podlagi besedila v kongresni knjižici. Štirinajst strani knjižice je posvečenih »Vodniku po Ljubljani« z načrtom Ljubljane, v katerega so vrisana vsa za kongresne prireditve pomembnejša mesta. Ta vam bo omogočil svobodnejše gibanje po mestu in razbremenil kongresno rediteljstvo ter informacijsko službo. Nadalje strani prinašajo oglašne raznih tvrdk, ki so s tem bistveno omogočile izdajo knjižice. Hrbtina stran ovitka vsebuje odlok o polovični vožnji. — Knjižica z znakom stane 5 Din (odn. z boljšim znakom 6 Din). Župnije, ki knjižice in znake prejmejo, naj nemudoma pričnejo z razprodajo. Ponovno opozarjamo, da morajo imeti vsi udeleženci kongresa znak in knjižico. Brez teh dveh nihče ne bo mogel v Stadion in k sprevedom. Izvzeti so samo otroci pri mladinskem nastopu dne 29. junija zjutraj. Za druge prireditve pa mo-

rajo imeti tudi otroci znak in knjižico. Za sedeže na Stadionu je treba kupiti posebno vstopnico (za ceno 20, 15 in 10 Din), ki velja ena za vse prireditve na Stadionu.

Opozorite udeležence kongresa, da gotovo in takoj rezervirajo vstopnice za koncert, ki ga priredi v frančiškanski cerkvi dne 29. junija ob 8 zvečer grško-katoliški Cirilo-Metodov zbor. Ta zbor je splošno priznan in bodo meščani živahno segli po vstopnicah. Tako se more zgoditi, da udeleženci z dežele ne bodo mogli v frančiškansko cerkev in bodo ob čudovito lep užitek. Vstopnice za ta koncert rezervirajte pri Glasbeni Matiji v Ljubljani.

Pevska zveza

Za velik koncert, ki bo na Petrovo, so dobili vsi prijavljeni zbori vse note razen Pušve, ki jo dobe v prihodnjih dneh vsi zbor z okrožnicami vred. Poleg bodo tudi tri pesmi za moški zbor, ki jih bodo peli moški pri polnočnici, t. j. Presveto srce slavo, Kraljevo znamenje in Ti, o Marija. Če pa kateri zbor ni prejel not za Tomčev oratorij (Kruh iz nebes in Odršeniku sveta), naj nam takoj sporoči. Po poročilih se je nekaj pošiljk zateklo ali pa izgubilo. Revizijske vaje bomo začeli prihodnji teden. Zbori, ki pridejo prvi na vrsto, dobe takoj obvestila, ostali razpored pa bo v okrožnicah. Več bajte se pridno, da bo koncert vreden velikega pomena.

Celje

P. Stanislav na zadnji poti. V ponedeljek popoldne je nastopil p. Stanislav svojo zadnjo pot. Pred javno bolnišnico se je zbralo veliko število duhovnih tovarišev, polnoštevilna kapucinska družina ter mnogo občinstva iz mesta in okolice. Bolnišnica se je udeležila pogreba uradno po zdravniških in uradništvu, zelo častno so bile zastopane tudi usmiljenke. Pogrebni spreved je vodil g. opat Jurak, ki je tudi opravil molitve za rajne. Ko so spuščali na okoliškem pokopališču v samostansko grobnico zemeljske ostanke priljubljenega pokojnika, ni ostalo suho skoro nobeno oko. Vsi so ga ljubili že v življenju in so mu tudi na najlepši način izkazali svojo ljubezen na njegovi poslednji zemeljski poti.

Polkovna slava 39 pešpolka. Včeraj je celjski 39. pešpolk na zelo slovesen način proslavil svojo polkovno slavo. Ob 9.45 je bil na dvorišču vojašnice Kralja Petra zbran postrojen 39. pešpolk, oficirski zbor z novim komandantom mesta polk. Nikoličem, zastopniki oblasti, šol, korporacij in društev ter precej občinstva. Ob igranju vojaške godbe so prinesli iz vojašnice polkovno zastavo, nakar je namestnik komandanta 39. pp. podpolk. Martinovič obšel postrojeno polk. Nato se je začela žalna svečanost pred spomenikom za oficirji, podoficirji in vojak 39. pp., ki so padli v bojih na Koroskem l. 1914/20. Spomenik je bil okrašen z vencem in cvetjem. Zatem je prota Čudič opravil cerkvene obrede, četa vojaštva je oddala trikrat častno salvo, moški zbor je zapel Oj Doberdob, nakar je sledilo rezanje kolača. Potem je opravil cerkvene obrede še opat Jurak, podpolkovnik Martinovič je nagovoril polk in mu čestil k slavi. Godba je zaigrala državno himno, navzoči predstavniki so pa čestitali namestniku poveljnika. Na Dečkovem trgu je bil nato postrojen polk, četa vojaštva s polkovno zastavo in godbo je pa defilirala pred podpolkovnikom Martinovičem. Gostje so bili nato povabljeni k zakuski, ob 11 se je pa začela na Glaziji vojaška zabava.

Gostovanje ljubljanske drame. V ponedeljek zvečer je gostovala v celjskem mestnem gledališču ljubljanska drama z Begovičevim dramo »Brez trepetja...« Brez pretiravanja lahko trdimo, da je bilo to gostovanje med najbolj posređenimi v letošnji sezoni. Begovič je znal v tej drami na svojstven način obdelati že tolikokrat podan problem ljubosumnosti med zakoncem, ki se po dolgih letih zopet snide. Drama je vsebinsko in odskočno močno delo in sta tudi oba igralca, g. Mira Danilova in g. Levnar nad vse pričakovanje in v splošno zadovoljstvo občinstva rešila svoji vlogi, za kar sta bila tudi oba deležna vsestranskega odobravanja.

Umrli je v celjski bolnišnici g. Reberšek Lina, 60 letna žena upok. gozdnega baznika iz Doia pri Hrastrniku. N. v m. p.

travniki; ves je bil poln! Nisem slišal, da bi bil kdo šel, a bilo nas je — Bog ve koliko tisočev; od vseh strani cele slovenske Koroske so prišle, je dejal in razlagal mož. »Kaj pa škof, eo se vam dopadli?« Mož začne pripovedati, kako so škof Jeglič navdušeno govorili in kako so jih vsi mirno poslušali. Pri stavi pa, da bi danes ne vedel več povedati, o čem, da so govorili, ker je že star in je dokaj pozabljen. Samo še to pove, da je slišal enkrat po tistem, češ, da so celovski škof rekli, da naj kar vsi gremo pod Ljubljano. — Jaz sem mu pa dejal, da najbrž niso tako rekli.

3. Sedanji mil. proš v Dobri vasi g. Truppe je bil od leta 1912 do 1928 škofijski tajnik in škofov kaplan v Celovcu. Dobro se spominja škofa dr. Jegliča, ki je večkrat (vsaj na vsakih par let enkrat) prišel v Celovec k škofu. Nikoli pa se ni napovedal, pač pa kar nepričakovano prišel. Pa so ga bili vselej veselili, četudi jih je enkrat h koncu vojne, ko ni bilo lahko dobiti kaj za v lonec, skoro spravil v zadrego. Pa je že že vseeno šlo, saj je bil skromen in se je zadovoljil z malim in preprostim. Včasih je ostal kot gost pri celovškem škofu kaka dva do tri dni, včasih je pa kar hitro odletel kam drugam.

Tudi to-le se je zgodilo v onih časih, ko je knezoškof dr. Jeglič bil popoln abstinent: Pri koslu so postavili na mizo predenj liter vodo (drugi so imeli vsak masele vina), češ, kaj bo. Navihanci! Pa si ni natočil. Pa vpraša eden izmed škofovih (celovških seveda) kaplanov: »Prevzvišeni, ali ne boste nič pili?« — Pa obrne škof glavo postrani in z njemu lastno kratkočestjo izražanja reče: »Sem že bil, sem že bil! Sedaj sem pa že star postal; sem star, star! In navihanci so mu sodaj šele prinesli

vina. — Abstinent, mladini v spodbudo! Silno vesel pa je bil knezoškof Jeglič v Celovcu (enkrat med vojno), ko je zvedel od škofijskega tajnika — sedanjega prošta Truppeja, kako vojak v bolnišnici radi bere njegovo knjigo Mesija. Prav zato je bil tako vesel, ker je menil, da je res — kar so nekateri trdili — ta knjiga za priproste ljudi napisana preučeno. Poljudno je torej pisal.

G. proš Truppe, ki je hodil s celovskim škofom dr. Kaltnerjem in sedanjim dr. Heftnerjem, kadar sta kam potovala, se spominja še živo, kako so bili pri ljubljanskem škofu dr. Jegliču vselej prijazno sprejeti in postreženi. Je bil do vseh skrajnih mej gostoljuben, ko je še konje in kočijo stavil na razpolago. Redno je bil tak. »Ko smo prišli Korosce« — pripoveduje g. proš Truppe — »na konsekracijo pomožnega škofa, koroškega rojaka dr. Gregorja Rožmana, nas škof dr. Jeglič — zaposlen do ušes — z radostnim obrazom pozdravi in nas pelje osebno v sobo dr. Rožmana. Pa se ustavi, odpre vrata, pa ves srečen in zadovoljen prav lakonsko kratko reče: Tu ga imate in nas pusti same, da se pogovorimo in novemu škofu izrečemo čestitke.«

V Dobri vasi imajo zanimivo, staro cerkev, ki je znamenita tudi vsled kripte. »Nekoč se je pripeljal to našo cerkev pogledat tudi ljubljanski škof Jeglič, pripoveduje cerkvenik Luka, ki gošpodari tod že 26 let. Vse so pregledali in v kripti se posebno natančno ter z velikim zanimanjem grobnice s starimi napisic, pripoveduje Luka.

Res je, naškof Jegliča zanima vse, kar je lepega, dobrega, znamenitega in svetega na tem božjem svetu! — Bog ga čuvaj še in še!

Liubljanske vesti:

Slava „Triglavskega“ pešpolka

Ljubljana, 29. maja 1935.

Krstna slava 40. »Triglavskega« pešpolka je postala velik družabni dogodek Ljubljane. Ni čudno, ko je dobil naš triglavske polk za svoj godovni praznik ravno spominski dan na usodno boje za našo severno mejo. Z vsakim letom se odmičejo ti dogodki — 16 let je preteklo od takrat — v osončje zgodovine in mladi vojaški rodovi, ki prsegajo danes na slavno zastavo triglavskega pešpolka, krejo že s ponosom nazaj na sedaj že v legendo ovite slavne borbe prvih »Triglavanov«, ki so s svojo srčno krvjo škropili našo severno mejo takrat, ko je iz razvalin svetovne vojne vstajala svobodna domovina Jugoslavija.

To misel je na današnji polkovni slavi v vznešenih, z velikim govorniškim ognjem podanih besedah razvijal poveljnik triglavskega pešpolka polkovnik Ljubomir M. Živanović v prisotnosti zastopnika Nj. Vel. kralja generala Jovanovića, bana dravske banovine dr. Dinka Puca, zastopnika odsotnega knezoškofa stolnega župnika dr. Kinarja, mestnega župana dr. Ravniharja ter številnih drugih predstavnikov javnih ustanov in društev. Slovesnost je prisostvovala tudi izredno veliko število gosti, ki so se posebej okrasile častno tribuno, okrog katere so bili postrojeni bataljoni 40. pešpolka. Brigadni general Jovanović je čestital vojakom slavo, nakar so se vršili cerkveni obredi. Polkovnik Živanović je nato naslikal polku, ki so ga pomladili ravnokar došli novinci, panoramsko

slško bojev na severni meji, ko so njihovi predniki, vsi izmučeni od dolgoletnega trpljenja v svetovni vojni, mesto da bi se vrnili v svoje domove, z dvignjenimi glavami zadušili v sebi vse domotožje ter šli mimo svojih lastnih domov nazaj v fronto, da priborijo domovini častne meje na severu. Krasno je opisal prodiranje »Triglavanov«, ki so med jezersko in spodnjedravogradijsko napredujočo kolono imeli nalogo, da prodrejo sredino pri Koljah v Mežiški dolini in so to svojo nalogo po srčitem 10 urnem boju sijajno rešili ter sovražnika potlelili s svojo zmago nazaj proti Celovcu. Pozival je vojaštvo slavnega 40. pešpolka, naj ostane zvesto velikim tradicijam in naj si ohrani v srcu zavest, da mora v duhu starih bojevnikov tudi danes in v bodoče čuvati predvsem severno mejo domovine. Ob polkovnikovi besedah je živo legel nad polk epomin na pokojnega kralja Aleksandra, na poziv katerega si je triglavske polk po zmagi pri Koljah ovenčal s slavo svojo zastavo, na koncu pa so živijo klici na mladega kralja Petra II. utonili v zvokih jugoslovanske državne himne.

Po polkovnikovem govoru so starejši oddelki polka strumno defilirali pred generalom Jovanovićem in gosti, ki so ga obetopili.

Nato je polkovnik Živanović povabil v imenu častnikov in vojakov polka goste v krasno ovenčano dvorano, kjer so bili po stari navadi polka lepo pogosteni, medtem ko je godba neprestano svirala krasne muzikalne komade. Tudi mi triglavskega pešpolka k slavi iskreno čestitamo.

Samoumor pod vlakom

Ljubljana, 28. maja. Četvega sela pri Mostah pod vlak neka mladenka. Bila je na mestu mrtva. Kolesa vlaka so dekletko razmestila, da je bilo težko spoznati njeno identiteto. Neki deček je povedal, da je videl to dekletko, kako je ure in ure čakala na vlak ter na priliko, da konča svoje življenje. Policijska komisija zdravnika dr. Luzarja in dežurnega uradnika g. Florjana je ugotovila, da gre za 24 letno M. B. iz Dravlj. Zaslšana sta bila njen zaročenec in njena sestra, ki oba nista mogla povedati, zakaj bi dekletko šlo v smrt. Verjetno je, da v tem primeru ni šlo za samoumor zaradi nesrečne ljubezni ali iz kakšnega drugega podobnega motiva, temveč je najbolj verjetno, da se je dekletko v zadnjem času omračil um ter je šla v tem bolnem stanju v to strašno smrt. Njeno truplo je bilo prepeljeno v mrtvašnico k Sv. Kristofu. (Kraj, kjer je dekletko izvršilo samoumor, spada še pod območje ljubljanske policije.)

○ **Otvoritev umetniške razstave v Jakopičevem paviljonu.** V četrtek, na praznik Vnoblodah, ob pol 12 ho svečano otvorjena reprezentativna umetnostna razstava slovenskih umetnikov, ki jo priredi Društvo likovnih umetnikov dravske banovine kot svojo prvo redno pomladansko razstavo. Razstava bo vseskozi zelo zanimiva, ker so zastopani skoraj vsi naši umetniki. Ljubitelji umetnosti so v ljudo vabljeni, da obiščejo razstavo.

○ **O skrajno slabem stanju Kolodvorske ulice** smo že večkrat pisali in prosili mero-dajne kroge, da vendar enkrat uredijo tudi to ulico, ki vodi naravnost z glavnega kolodvora v mesto. Vse dosedanje pritožbe so bile zastoj. Sedaj so se združili hišni posestniki v Kolodvorski ulici in včeraj izročili županu g. dr. Vlad. Ravniharju naslednjo prošnjo: »Podpisani posestniki v Kolodvorski ulici v Ljubljani se obračajo na Vas, velespoštovani gospod predsednik, z vljudo prošnjo, da ukrenete nekaj glede tako zanemarene Kolodvorske ulice. Pripominjamo, da ulica, ki je pri kolodvoru, vendar ne odgovarja tujcem, ki posejajo mesto in ki gredo peš v mesto. Kolodvorska ulica ima še stari kanal, koder je vse polno podgan. Mestna občina bi morala dograditi prepotrebni kanal in tlakovati ulico z malimi porfirnimi kockami ter urediti prepotrebni hodnik na strani ceste, saj se dnevno opaža, kako padajo pasanti na njem. Prepričani smo, da je ravno radi tega postala Kolodvorska ulica mrtva točka. Ker bo pa ulica na regulacijo še dolgo čakala, se naj vsaj prepotrebno uredi in ukrene. Na vseh koncih mesta so ceste potrebne ureditve, gotovo pa mora priti prva v poštev ulica, ki pelje od kolodvora v mesto. Prepričani smo, velespoštovani gospod predsednik, da boste naši upravičeni želji ugodili.« Sledi 17 podpisov.

○ **Kino Kodeljevo** igra danes in jutri film o Jezusovem trpljenju »Kristusova trnjeva pot« in »Rudnik v plamenu«.

3. junija ob 8. zvečer v Unionu:

HÄNDEL:
MESIJA

oratorij za soli, zbor in orkester

Izjava

Sl. glasbeno društvo »Ljubljana«

Predprodaja vstopnic v trafiki

Union in v Ljudski knjižnici na

Miklošičevi cesti št. 7

○ **Trgovine bodo na praznik Kristusovega vnoblodah, 30. maja, cel dan zaprte.** — Uprava Združenja trgovcev.

○ **Vse starejše člane »Dobrote«,** obmrtno podpornega društva poštnih namestencev v Ljubljani, opozarjamo na današnji občni zbor v hotelu Union (bela dvorana, ob 19.30), da se istega v lastnem interesu v kar največjem številu udeležijo.

○ **Dr. Božidar Lavrič,** primarij kirurškega oddelka splošne bolnišnice, ne ordinira do 9. junija 1935.

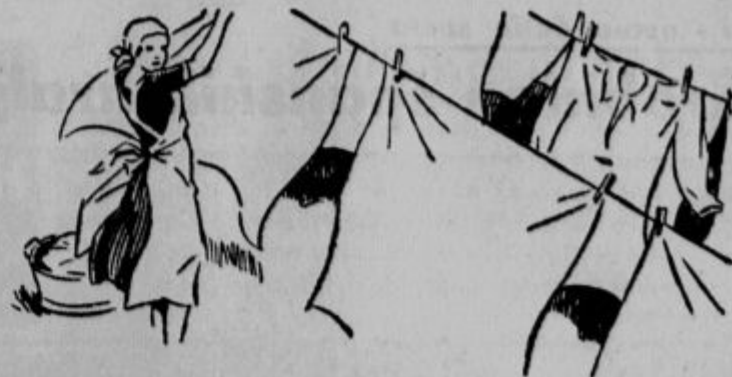
○ **Prvi primer katčega pika.** Nevarnost strupenih kač se pri nas pogosto pretirava in ljudstvo zato uničuje vse vrste kač, ki so količjak podobne strupenim, to je koristne gože in belouske ter druge kač, medtem ko so piki strupenih kač zelo redki. Dosele se je letos pripetil v bližini Ljubljane samo en znan primer katčega pika. Včeraj so iz vasi Hriba pri Dolu pripeljali 17 letnega hišarjevega sina Stanka Grčarja, ki ga je na polju pičil gad v desno nogo. Stanje mladeniča je precej nevarno, ker je preteklo mnogo časa od pika do prve zdravniške pomoči.

○ **Karambol v Šiški.** Pred bivšim občinskim domom v Šiški se je včeraj okoli 14 neki avto zalezel v 37 letnega zidarskega mojstra Jakoba Kalca s Cojzove ceste 9, ki se je peljal na kolesu. Pri padcu si je Kalc zlomil levo nogo, tako, da je kost pogledala izpod kože, obenem pa je dobil tudi hude notranje poškodbe in mu je kri lila iz ust in nosu. Ponesrečenca je prepeljal reševalni avto v bolnišnico.

○ **Surov napad.** V ponedeljek zvečer je ljubljanska reševalna postaja poklicana v Bizovik. Tam je nastal v neki gostilni prepri, med katerim so gostje napadli 55 letnega posestnika Janeza Mojskercarja, ki je med pretepom dobil dva nevarna sunka z nožem, in sicer prvga med rebra, drugega pa v vrat. Mož je izgubil mnogo krvi ter je bilo njegovo stanje splošno nevarno, vendar pa se je včeraj zboljšalo. Napadalec so orožniki aretirali.

○ **Se en pretep v gostilni.** V neki gostilni sredi mesta je prišlo v ponedeljek zvečer do hudega pretepa, v katerem je nekdo sunil z nožem v trebuh 30 letnega Slavka Logonderja, kovača na mestni pristani in stanujočega v Mostah, Zakotnikova ulica 2. Logonderjevo stanje je zelo nevarno.

pisal Niko Kuret: Sodobni zborovski element v igri. Sicer bomo morda o Kuretovega napora za novo slovensko obliko drame govorili še posebej ob zadnji št. njegovega Ljudskega odra, ob tej priliki pa omenjam to njegovo razpravo kot zanimiv in nam dozdaj neznan razbor vseh prvin, ki jih obsegajo zborovski nastopi, bodisi govorski zbor, zborovska igra ali igra v zborih. Kuret jasno razlikuje vse te pojave ter jim hoče priti do vrednostnega dna, obenem pa jih aplicira na naše razmere. — Tretja razprava pa obravnava Vplive na stopnjo lepote in grdote, kakor jih na podlagi Vebrove estetike pojasnjuje njegov učence **Lojze Potočnik**. Razprava je pisana strokovno ter bo pomenila, ko bo končana, nov donešek k rešitvi zamotanega estetskega vprašanja. — To bi bile aktualne razprave iz kulturnega življenja, ki se ne tičejo izrecno književnosti. Književnosti posebej pa so posvečene: obširna in natančna **Logarjeva** ocena oz. studija o **Novi zgodovini slovenskega slovstva** (Slodnjak), ki z dokazi pojasnjuje vrednote in pomanjkljivosti tega novega pregleda naše književne tvorbe; dalje **Koblarjev** pregled »Našega izvirnega in slovenjenega dramatičnega slovstva«, v katerem razbira prvine naše duhovne igre, kot jo propagira Ljudski oder, podčrtava njih dobre strani, ki naj naše ljudsko igranje zaokrene v docela novo smer ter dodaja svoje misli k problemu katoličanstva v današnji drami. Zanimiv je Koblarjev zadnji stavek v tej razpravi (ki se bo še nadaljevala), kjer obžaluje, da se »krščanska drama« — žal — tako izgublja v duhovno abstraktnost in neplodovito absolutnost, zlasti pa se boji prav vsakdanje resničnosti. S tem je podana tudi smer katoliški umetnosti v čim tesnejšo bližino polnega življenja — **Tine Debeljak** pa riše portret pesnika **Tina Ujeviča**, kako skuša po svoje duhovno odgovorjati na da-

Kaj misliš, ali nama bo ostalo vreme zvesto?

„No saj veš, s sv. Elijem se ni za šaliti. Kako vendar blešči soncel“

„Saj to ni sonce, to je moje perilo!“

„Ali je to mogoče — kako je samo postalo tako belo!“

„Odkar uporabljam za pranje Schichtovo terpentinovo milo, je vedno tako. Tudi najtrdozratnejša nesnaga se razkroji v obilni peni tega izvrstnega mila, katero tako prijetno diši po mladem smrekovem gozdu!“

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

... in za namakanje Ženska hvala

Na debelo sta kradla kolesa

Kamnik, 28. maja.

Kamniškemu orožniku Muhi se je posrečilo ujeti znanega tihotapca in tate koles Antona Pestotnika iz Velike Lašne, obč. Nevle. Pred tedni je Pestotnik vlomil v gostilniško sobo g. Nandeta Novaka, kjer je izrezal kredenco in odnesel 1065.75 Din, za 20 Din »Drava« cigarete in tri hranilne knjižice v skupni vrednosti 24.496.75 Din. Vlomil je na ta način, da se je skril v veži pod mizo in ko so vsi zaspali, se je odpravil v gostilno, kjer je vlomil. Nato je hotel odpreti večna vrata, pri tem pa je zbudil gospodarja Nandeta, ki je skočil iz postelje in ga v zadnjem trenutku zgrabil za vrat ter mu odvzel ukradeni denar in knjižice.

Pestotnik je kradel kolesa kar na debelo in jih oddajal svojemu pomagaču Francu Roglju iz Vogelj pri Senčurju. Ta jih je za malenkostno ceno razprodal. Pestotnik je ukradel kolo iz večje gostilne Pruenik v Kamniku. Tega je zapeljal v Podgorje hiš. št. 28 in ga prišel šele čez tri dni iskat. To kolo so sedaj vrnili lastniku. 9. maja je ukradel novo kolo gostilničarju Majdiču na Zaprčah in ga odpeljal v Voglje, kjer ga je njegov pomočnik prodal za 600 Din. 13. maja je ukradel v Komendi kolo in ga skril v kozolec. Tam so našli še eno žensko kolo, ki se ne ve, čigavo je, kdor ga pogreša, ga dobi na orožniški postaji v Vodicah. Prav tako je ukradel kolo 24. t. m. izpred cerkve v Grobljah in ga nato skril v travo pri »Korobaču« v Kamniku. To kolo je našel g. Pavlič, ko je kosil travo. Lastnik ga dobi na orožniški postaji v Kamniku.

V vasi Voglje pri Senčurju je bil prijet 22 letni fant Franc Rogelj, ki je prav tako kradel kolesa in bil Pestotnikova desna roka. Pri Roglju so našli dve kolesi, več posameznih delov in dve veržici. Marca je omenjeni tihotapci saharin iz Luč in prišel zvečer počivat na podstrešje trgovca Koširja na Krivčevem, kjer je našel dve kolesi. S svojega je snel številko in jo pritrldil na kolo, katero je tam hranil neki Kočar iz Tunjice. Pri tem je ravnal silno premeteno, saj je plombo s kladvom zbil skupaj. Rogelj je tudi prodal žensko kolo neki delavki iz Mekinj, ki je bilo ukradeni neke pri

Senčurju. Oba ljubitelja tujih koles so izročili sodišču v Kamniku.

Dodatno smo prejeli še naslednje poročilo: Franc Pestotnik je bil že predkaznovan radi tatvine. Ta veliki tat koles je že l. 1929 v začetku decembra ukradel Kočevarju Rudolfu iz Gradišča 3 hranilno knjižico in dvignil pri Mestni hranilnici v Kamniku Din 13.000. Vendar ga je sodišče prvotno oprostil, končno pa je Stal sedmorice v Zagrebu sodbo zavrnil in odredil revizijo. To pot je bil osojen na 7 mesecev strogega zapor. — Sedaj so aretirali še tretjega člana te tatinske družbe in upamo, da bo zopet mir v našem okraju!

Z nožem prerezal oko

Kamnik, 28. maja.

Te dni opravljajo v našem okraju člani Vojnografskega instituta svoje delo. Tej skupini je bil pridelen tudi redov Leopold Peterlin, rodom iz Rov pri Velikih Laščah. V nedeljo zvečer je bil Peterlin v gostilni Ramšar na Krivčevem pri Stranjah. Igral je tam na harmoniko. V gostilni pa je bila zbrana večja družba fantov, mož in seveda tudi deklet. Nenadoma je neki Senožetnik pograbil stol, udaril z njim po luči in v temi ter zmedel skočil k Peterlinu in z velikim nožem potegnil po čelu proti levemu očesu, tako da je nož ostal v očesni duplini. Nato je pobegnil.

Pozno v noči so težko ranjenega vojaka pripeljali v Kamnik, kjer je dobil prvo pomoč. Nato so ga odpeljali z rešilnim avtom v Ljubljano. Vojaku je izteklo oko. Orožniki so aretirali več fantov; glavni krivec, posestnik Senožetnik, se je sicer sam javil včeraj kazenskemu sodniku v Kamniku, kjer je dejal, da je s stolom razbil luč. Ni pa povedal, da je prerezal oko. — Sodnik ga je zaslisal in nato izpustil. Vendar so ga orožniki že včeraj iztaknili in aretirali. — Zločinec je posestnik, oženjen in oče dveh otrok. — Strašne posledice alkohola!

Kulturni obzornik

Dom in svet, št. 5

To številko Doma in sveta odvarja Kocbekov: Pogled na novo gibanje francoske mladine. Avtor, ki je svoj čas studiral v Franciji ter pazno zasleduje vsak francoski kulturni pojav, skuša analizirati nove mladinske pokrete, ki so se začeli pred leti, da premoste velik prepad, ki je nastal v francoski javnosti ob dejstvu, da se je razdelila v dva tabora: v žilav komunizem na levi in kriče rojalizem na desni. Zdaž hoče mladina premostiti obe te skrajnosti, razširiti ožino in mehanizem teh misljenj, ter ustvariti novo duhovno podlago za nov družabni red. Proti liberalizmu, komunizmu in fašizmu se bori to novo gibanje »revolucionarni personalizem«, ki zahteva svobodno človeško razgibanje v pravičnem družabnem redu. — V tej številki se je Kocbek mogel omejiti samo na oznako dveh takih gibanj: na revijo »Esprit« ter »L'ordre nouveau«. Tako hoče ljudje ob »Espritu«, ki imajo v temelju nekaj trdnih točk, n. pr. odločno metafizično smer ter antikapitalistično in antietatistično tendenco, svobodno premišljeno in objektivno naravnano soustvarjanje vseh. (Ti so nastopili n. pr. tudi skupno proti avstrijskemu nasilju proti soc. demokraciji, kar je podpisal tudi Maritain!) »L'ordre« pa n. pr. državi ne priznava nobene iniciative, ampak samo kontrolo in uravnotežanje pokrajinskih sil. — Ob teh dveh gibanjih se zbira še več podobnih manjših centrov, ki so vsi več ali manj katoliško orientirani. — Razprava se bo nadaljevala. — Drugo razpravo je na-

našjo tehnično in kolektivistično dobo. V Ujeviču moramo gledati enega najboljših današnjih jugoslovanskih pesnikov, čeprav je še zelo romantično ugašeno. — V leposlovnem delu so zastopani: **Jože Pogacnik** z zanimivo realistično pesmijo **Zjutraj**, ter **Miran Jare** tudi z močno, v trdih asonancah zapeto duhovno realistično socialno himno **Novim ljudem**. Belič je prispeval lepo razpoloženo ljubavno pesem **Spomin in St. Vuk**, na Vodnikove Vigilije spominjajočo ekspresivno ništno erotično **Zvečer**. — Bevk nadaljuje povest **Ubogi zlojezi**, prav tako kot **Vide** dramske slike **La Gironda**. — Likovni umetnosti sta posvečeni očni o razstavi **Toneta** in **Mare Kralja** na Dunaju (**St. Pogladen-Neuwall**) ter **Jana in Elze Oeltjena-Kasimira** v Ljubljani (**Stelè**). V glasbenem oddelku govori **Srečko Kopore** o koncertu našega **Akademskoga zbora**. — Stevilko krasi priloge del **Toneta Kralja** (**Križani**, **Kosilo** na polju, **Kmečka svatba**) in obeh Oeltjen-Kasimirjev.

Javna produkcija

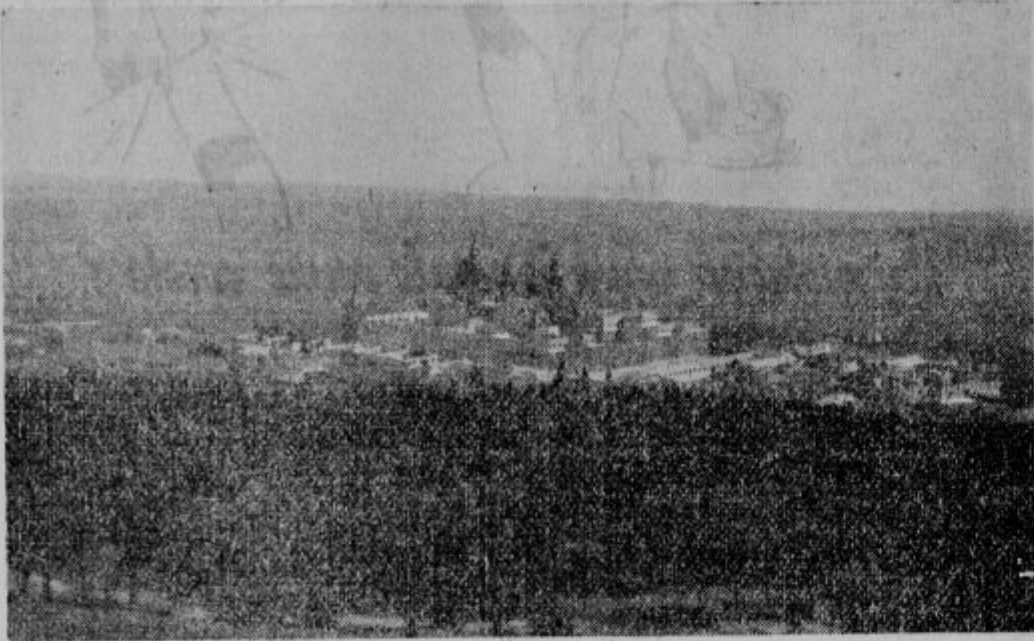
gojencev ljubljanskega držav. konservatorija je imela zopet po svojem sporedu lepo enotnost pa tudi splošno vrednost. Pet gojencev konservatorija (**Osana Jože** — klavir; **Ivančič Sonja** — klavir; **Korenčan Stefa** — sopransko petje; **Jelenc Olga** — klavir; **Prevorsek Uroš** — violina), je izvedlo vrsto skladb raznih avtorjev, ki jih pa vse družijo enotna stilna smer, zahtevna in novejša umetniško nazornost barvitve impresionizma in notranje izraznega ekspresionizma. Med tujimi avtorji je bilo zastopanih tudi nekaj domačinov (kar je zelo umestno z ozirom na vzgojo važno spoznavanje in uvaževanje domače tvornosti): samospev **Janka Ravnika** »V razkošni sreči« spada med plemenite, vsebinsko in muzikalno dočutene tvorbe velike arhitektonske in izrazne moči; Svarov samospev

»Kako je bilo Tebi, Marija« je močno ekspresivno zajeta tvorba, lomljena v liniji in trda v harmoniji iz stremljenja po notranjem izrazu. Z umetniško bolj izčrpanim besedilom bi skladba pridobila; mladega Prevorseka violinsko »Vizijo« pa smo že ponovno slišali in jo tudi že označili kot močan mladosten pojav. — Vse skladatelje, — med katerimi so bili že značilni zastopniki novejših smeri **Fauré**, **Debussy**, **Szymanowsky** in **Stravinski**, — so izvajalci izvedli z lepim razumevanjem in dobrim znanjem ter nam po eni strani predstavili nova snovanja v glasbenem ustvarjanju (kar je z ozirom na bodoči razvoj zelo važno in zato vsa priznanja vredno), po drugi strani pa so predstavili vrednote svojega lastnega in svojih vzgojiteljev resnega dela. (Gojenci so predstavili solo gđ. **Vogelnikove**, gđ. **Zarnikove**, ge. **Wistinghausnove**, g. **Janka Ravnika** in g. **Slaisa**). — Produkcijo moremo šteti med uspele konservatorske prireditve. V. U.

Evharistični evetovi je naslov zbirki treh otroških igr, ki jih je napisal franciskan pater **Krizostom** in ki se bodo dale z najskromnejšimi sredstvi uprizorjati na društvenih in zasebnih odrih. »Pankracijeva zmaga« in »Sveti Tarcizij« sta eno- oziroma dvedejanki. »Blažena Imelda« pa igra za deklice v štirih kratkih dejanjih. Vse tri predstavljajo junaštvo in ljubezen otroške duše do največje skrivnosti krščanstva, Kristusa, pričujočega v evharističnih darovih. Pisatelju, ki je znan kot poznavalec duševnega sveta otrok, se je posrečilo, da je ustvaril tri dramatičnejše evharistične pobožnosti s tisto nežnostjo, ki jo zahteva otroška igra. — Najlepši je pač »Sveti Tarcizij«, ki po realizmu časa in po idealizmu za osrednjo krščansko resnico padle žrtve pretresljivo učinkuje in bo gotovo stalno ostal na repertoarju naših otroških igr.

Escorial - osmo čudo sveta

Grobnica španskih kraljev

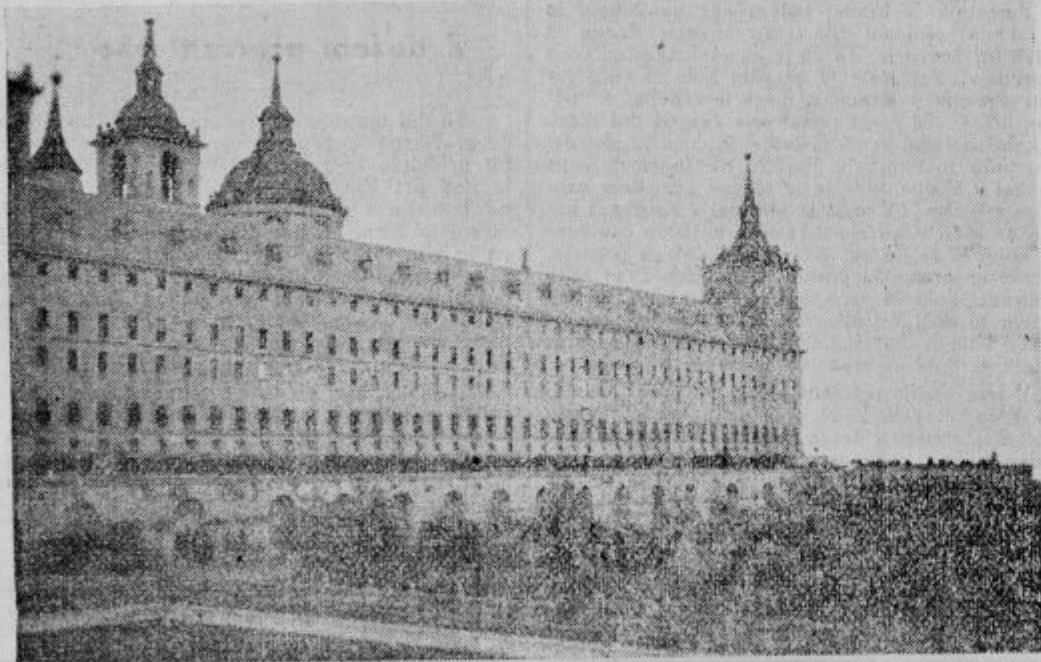

Pogled na Escorial

Escorial, 25. maja.

Escorial, osmo čudo sveta. Grobnica španskih kraljev, kamor so se nekoč stekale niti polovice sveta, leži danes mrtev in hladen visoko gori na zadnjih pobočjih Sierra Guadarama, ki je še koncem maja pokrita s snegom. Šlo je nekako proti štiri uri zjutraj, ko smo pustili za seboj Madrid, zaviti v jutranje megle. Asfaltirane španske ceste nudijo edinstven užitek avtomobilistu. Dokler sega pogled, ne spremenijo smeri — z griča na grič, na vrh in globoko v dolino se spuščajo, toda pravica ne spremenijo. Na vsaki strani cvetoče akacije in neobdelani campi segajo v nepregledne daljave. Na petdeset kilometrov daleč vidimo Escorial, ki se je vgnezdil gori v strmo pobočje, proti jugu obrnjen. Zidal ga je Filip II., mrk in hladen človek radi bolezni, ki ga je mučila. Grob in hladni je tudi Escorial, zidan iz neobdelanega kamena, kasarni podoben od zunaj je služil za dvor in cerkev, ki zavzema ves osrednji del. Po ozkih hodnikih in skritih stopniščih vleče ledeno-mrzla sapa, kljub najlepšemu dnevu zunaj. Arhitekti še danes niso uganili tajne, kako je zidan. V teh neprijetnih in hladnih sobah, kjer danes plesnijo in propadajo postelje z baldahini, tron in rdeče zavese, je krojil Filip II. usodo španskega imperija. Svojo spalnico je imel tik za altajem, prepričan se lahko, da je potreboval od postelje skozi mala vrata samo par korakov do njega. Na levi strani je dal postaviti klečeč kip svojega očeta z njegovimi dvema ženama — sebe je postavil s svojimi štirimi ženami na desno stran oltarja. Ko mu je umrla tretja žena, se je poročil s francosko grofico, ki se je imela poročiti z njegovim sinom. El Greca je s silo privedel v Escorial, da mu je slikal cerkev.

Visoko zgoraj na ozkem balkonu v cerkvi je postavil mojstrsko delo Benvenuto Cellinija: razpetega Krista v marmorju in naravni velikosti.

Samostan Escorial

Pismo vsem slovenskim šahistom

V naši ljudski prosveti, ki se je desetletja in desetletja na svojo moč trudila, da slovensko ljudstvo dvigne in preobrazimo umsko in нравno, smo vse do sedaj pogrešali človeka, ki bi se prav posebej posvetil razvoju in skrbi za potrebno plemenitost duševno razvredilo. Sicer moramo lvalčno priznati, da se je tuptam kdo zavzel za to, a enotnega, resno usmerjenega dela, ki bi zajelo vse ljudstvo, nismo videli.

Šahovska igra, ki ji gre po tisočletni preteklosti, po številu pristašev in po svoji posebni naravi prvenstveno mesto med vsemi razvedrili, potrebnimi svobodnemu duševnemu udejstevanju omikaneja ljudstva, je ostala pri nas neorganizirana airota. Prav razumljivo. Premnogi o šahu niti pravega pojma nimajo, drugi njegovih odličnosti ne poznajo. Pa je vendar šahovska sfiga taka, da prav posebej in močno vpliva zlasti na slovensko dušo splošno, in ne v najmanjši meri na nas. Bistvo šaha, ki se sicer zagonečno izmika vsakršni določeni opredelitvi, pa po svoji napol umetniški napol matematično-logični lepoti vpliva a posebnim čarom na intuicijo in umisljivo slovenske duše, mora prodrati med ljudstvo.

Nočemo razpravljati in preko mere poveljevali šah. Želimo pa val, da bi ta duševni sport imel v javnosti vsaj toliko ugleda in važnosti kakor telesni sport. Zavoljo njegovega umetnostno-borbenega značaja, naj naše oblasti šahovsko igro povsod podpirajo.

Minister prosvete, g. Stevan Čirič, ki je sam odlični šahovski mojster, je nedavno po odloku razglasil, da sodi šah med prosvetna sredstva in

Skozi okno na Patio de los Reyes so ga vrgli Francozi, ko so leta 1808 zavzeli skoro vso Španijo. Danes stoji zopet na starem mestu.

Doli v zakristiji visi Grecova »Martirio de san Mauricio«. Naročil je to sliko Filip II. za enega izmed altarjev Escoriala. Ko je bila dovršena, pa Njegovemu Veličanstvu ni ugajal prevrat, ki ga je napravil Greco v svojem slikarstvu. Greco se je namreč kmalu osvobodil italijanskih vplivov in njegovih klasičnih manir ter motivov. Slikal je po svoji volji brez ozira na okolico — samo tako, kot je čutil v sebi ta mistik iz Toleda. Kdo bi našel v njegovih figurah sličnost z dotedanjimi formami? Z divjimi in vendar čustvenim koloritom, brez besed in nepotrebnih kretenj, je povedal, kar je hotel.

Druge njegova slika visi v cerkvi. Zamislil jo je Filip II. sam. Bil je neozdravljivo bolan, meso mu je odpadalo s telesa in v teh groznih občutkih je imel v deliriju privid. Videl je sebe, kako kleči na blazini, okoli njega pa služabniki božji, doktorji, kralji in mučeniki, ki molijo za njegovo zdravje. Na nebu pa se mu je odprla glorijska nebeska, ki je vse življenje razmišljal o njej. Greco mu je naslikal tako, kot je on hotel.

Se nekaj je v Escorialu. Van der Veydenovo »Snevanje s križem«. Ko je Delacroix potoval skozi Španijo v Maroko, se je ustavil za par dni v Escorialu. Pri odhodu so ga vprašali, kako mu ugaja to osmo čudo sveta. »To je edinstveno, ta kompozicija in ekspresivnost slike.«

?? »Monsieur Delacroix, mi mislimo Escorial.« Jaz pa »Snevanje s križem« — če je Escorial osmo, potem je Van der Veydenova slika deveto čudo sveta.

Na prostranem dvorišču se lovijo mladi fantje v uniformah, na drugi strani se nahaja menda podoficirska šola — včasih so se vršile tu velike parade kraljem v čast.

Zoran Musić.

Nova slovenska misijonarka

Te dni odhaja iz Jugoslavije usmiljenka s. Bertina Sarabon. Odpelje se v misijon v Patagonijo v Južni Ameriki. Marsikatera žena in dekle se bo spomnila s. Bertine, glavne sestre na ginekološkem oddelku ženske bolnišnice, saj je bila v službi bolnišnice polnih 11 let.

Radi njene skrbnosti, ljubezni in ker nam je prinašala zdravlila, smo jo nazivali »mama«. Ko je to čula, se je ljubeznivo nasmešnila in požugala. Marsikatera bolnica je obupavala že nad življenjem. Pa je prišla s. Bertina in prav po materinsko tolažila in dvigala, da, ko je sestra odšla od postelje, je zrla bolnica smehljaje in a solzami za njo. In če bolnici vkljub vsej skrbi zdravnikov in sester ni bilo pomoči, kako mirno se je vdala v božjo voljo! Pri bolnicah je bila skoraj neprestano. Šla je le po najnujnejših opravkih in se takoj vrnila k bolnici. Bila je dnevna sestra. Za hudo bolne in umirajoče pa se ni nikdar pomišljala darovati svoj borni nočni počitek.

Učiteljski pevski zbor v Bolgariji

Ob valovih Črnega morja

Burgas, 24. maja.

Koncertno občinstvo v Slivnu je precej razvajeno, saj slovi njihov zbor »Dobri Čintulov« kot najboljši bolgarski mešani zbor. Vseeno je uspel naš koncert nad vse ter je žela slovenska pesem popolno priznanje. Na banketu je igrala vojaška godba in je prepeval že prej omenjeni pevski zbor pod vodstvom izredno zmožnega in temperamentnega dirigenta Cekova, ki pride s svojim zborom v jeseni v Ljubljano.

V Slivnu so cene živili izredno nizke. Čaj stane 2 leva, velika čaša konjaka 2 leva, liter vina v najboljši restavraciji pa 10 levov.

Naslednje jutro smo odpotovali v Burgas k Črnemu morju, končnemu cilju naše turneje. Z nami se je peljala tudi v Ljubljani dobro znana operetna pevtica g. M. Balkanska, ki je gostovala isti večer v Slivnu in bo pela nekaj večerov v Burgasu.

Črno morje! Kolikokrat smo mislili na te, kolikokrat smo govorili o tebi, saj te polnijo naše slovenske vode složno s hrvaškimi, srbskimi, bolgarskimi in ruskimi. Tajinstveno Črno morje, kjer se stika Evropa z Azijo, zapad z vzhodom.

Vsi smo bili pri oknih, ko so se pokazali obrisi močvirja, ki polagoma prehaja v morje. Storklje in galebi spremljajo vlak, ki brzi proti Burgasu. — Stari Burgas. Mladina pozdravlja s pesnjico, s cvetjem. Se par trenutkov in vlak obstane v Novem Burgasu. Nepregledna množica valov pred nami, vojaška in dijaške godbe, narodne noše. Na stolpu ogromne bolgarske in jugoslovanske zastave... navdušeni »ura« in »živijo« kliči. Ves Burgas, popolnoma modernem evropskem mestu, ne manjka. Zvečer v mestnem gledališču koncert, ki je zaradi izborne akustike in dobro razpoloženih pevcev izvrstno uspel. Vse vstopnice so bile že pred dnevi razprodane. Zopet je žela naša pesem triumfo. Tudi tu so — kakor skoraj povsod — najbolj ugajale naše vesele pesmi.

Banket smo začeli z molitvijo, ki jo je opravil metropolit iz Slivna, Hariton. Oblastni upravitelj — ban — g. Dančev je v napitnici med drugimi dejal:

Iz notranje politike

Zbiranje poslancev

Prvo posvetovanje poslancev Jevtičeve liste. V ponedeljek je predsednik vlade in nosilec državne kandidatne liste Bogoljub Jevtič sprejel v narodni skupščini večje število poslancev, ki so bili izvoljeni na njegovi listi. Razgovorjal se je z njimi nad eno uro. Sestal se je tudi z dr. Kostom Kumanudijem, predsednikom bivše narodne skupščine, ki je bil zadnji izvoljen na upravnem področju Belgrad-Zemun-Pančevo. G. Jevtič se je zanimal tudi za prostore narodne skupščine. Zaenkrat ne bo skupščina zasedala v novi palači narodne skupščine, ker še ni povsem dovršena. Računajo, da bo vsa dela končana šele v jeseni. Narodni poslanci z liste g. Jevtiča bodo pozvani na prvi sestanek, ki bo v Belgradu, v nedeljo 2. junija zjutraj. Na tem sestanku se bodo razgovorili o programu in delu v novi skupščini.

Največja nevarnost, - kulturna zaostalost

Pod tem naslovom je Miloš Crnjanski v »Idejah« priobčil članek, ki govori o pomenu kulture za ureditev naših notranje-političnih razmer. G. Crnjanski pravi: Največja nevarnost za nas ni v političnih težavah, ampak v naši kulturni zaostalosti. Trčenje naših patrijarhalnih krajev in zapadne kulture, prehod iz junškega in hajduškega atavizma v objem zapadnih, velikomestnih kulturnih razmer — v tem je problem! Tu bo nastal izvor tragedije, degeneracije, karikatura kmeta — in kretena. Nadalje popisuje člankar socialne razmere v srbijskih krajih, kjer kosi jetika, kjer je velika umrljivost otrok, in govori o potrebi, da se dvigne kultura. Treba je delati za socialni napredek v smislu naukov belgijskega sociologa Henrika de Mana: »Pravi socialni napredek obstoji z ene strani v čim večjem širjenju elite, a z druge strani v novem postopku pri izbiranju (selekciji). Vse, kar je bilo na svetu velikega ustvarjeno, to je ustvarila elita.« Pri nas je kultura usodno vprašanje, nadaljuje g. Crnjanski, in kakor se nam zdi, bodo kulturne težave večje kakor politične. Zato je prav na tem področju treba največ delati. Dejstvo je, da posvečamo kulturnim vprašanjem pri nas najmanj pozornosti.

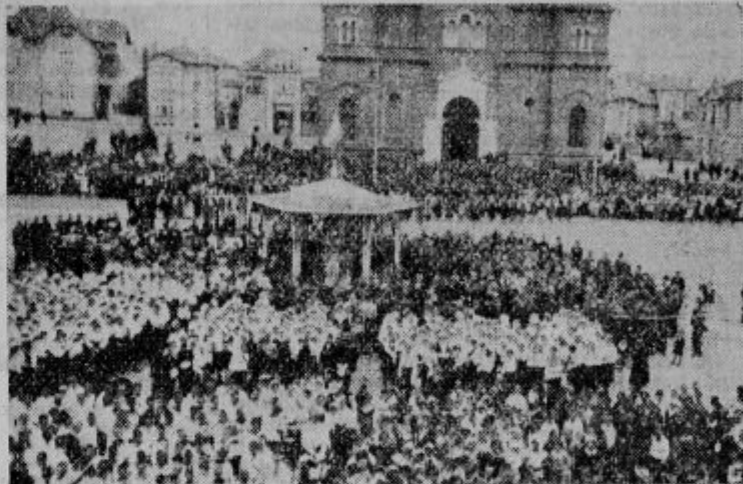
Če poudarja g. Crnjanski, da so ob trčenju dveh različnih kultur nastale pri nas najhujše težave, ima gotovo prav. Res je tudi, da je treba

KAVA HAG

zajamčeno
neškodljiva

S. Bertina-Valentina Sarabon je Gorenjka. Rojena je bila 10. februarja 1899 v Trzinu. S 23 leti je vstopila k usmiljenim sestrar. V žensko bolnišnico je prišla 18. februarja 1924, kjer je bila nepretrgoma do 3. maja 1935, torej polnih 11 let.

Ko se poslavljamo od drage s. Bertine, ki se daje v osrednji hiši usmiljenih sester v Radečah pri Zidanem mostu čaka na svoj odhod v daljni misijon, se ji ne moremo drugače zahvaliti, kakor da ji kličemo iskreni: Bog plačaj in na svidenje v nebesih!

Proslava sv. Cirila in Metoda v Burgasu. — Učiteljski pevski zbor stoji desno od paviljona.

gim dejal: Povejte doma mladini, da živi na jugovzhodu Balkana mal slovenski narod, ki čuti slovenski in ki iskreno želi, da pride že vendar enkrat čas, ko se bomo združili vsi Jugoslovani od Črnega do Jadranskega morja. Že prej omenjeni metropolit pa je govoril: — ki razdvaja in o prosveti, ki družji. — Advokat Markov je zaključil besede Petroviča: Mi nismo dva naroda, mi smo eno, zato moramo skupno skozi bodočnost. Govorilo jih je še mnogo. Z molitvijo je bil končan oficelni del. Omeniti moram tudi, da so nam postregli na banketu z riho »kalkane«, ki živi le v Črnem morju in ima jako okusno meso.

Danes je praznik sv. Cirila in Metoda. Pred stolno cerkvijo je ogromen prostor, kjer se je zbral ves Burgas, v prvi vrsti šolska mladina; vojska in razna društva. Nekaj naših tovarišev in tovaršic je prineslo s seboj slovensko narodno nošo, ki je vzbujala po mestu veliko pozornost, ko smo šli na določeno mesto. Po kratki liturgiji in govori o slovenskih apostolihi, se je razvil po mestu ogromen spreved, ki smo ga kol gostje gledali v bližini komandanta mesta, mimo katerega je vsa ta množica defilirala. Na čelu spreveda je korakala godba, za njo vojaštvo, mornarica — šolska mladina (od otroškega vrta do strokovnih, srednjih šol, vse uniformirano), narodne noše, društva itd. Mimo nas je korakala deca italijanske šole ter pozdravljala z iztegnjeno roko. Na enak način je pozdravila tudi mladina nemške šole, ki je korakala za zastavo s kljukastim križem.

Popoldne izlet s parnikom na eno uro oddaljeni otok Analie mimo otoka Anastazije, na katerem je bil konfiniran bivši ministrski predsednik Georgijev. Zvečer zabava v ruskem klubu, jutri zjutraj pa odhod v Jambol, kjer bo zadnji koncert.

prav v različnosti kultur iskati glavni vzrok.

Ne moremo se pa strinjati z njim, ko trdi, da je prehod iz hajduškega atavizma v območje zapadne kulture nujno zvezan s tragedijo, z degeneracijo, s karikaturno kmeta in — kretena! Treba je le, da svojo zapadno kulturo naslonimo v resnici na krščanska načela, ki jih posebno danes spričo demografskega propadanja narodov priznavajo za odresilna vsi trezni sociologi, pa se tragična napovedovanja g. Crnjanskega ne bodo uresničila. Tudi o kretenih nam tedaj ne bo treba govoriti. Vsekakor je podobno pretiravanje stvari sami škodljivo in tudi žaljivo. Kretenovi imajo zalibog vse kulture dovolji!

Občinski in državni uradniki. Z odlokom bana drinske banovine je bilo službeno razmerje občinskih nameščencev v drinski banovini izenačeno s službenim razmerjem državnih nameščencev. Plače občinskih in državnih nameščencev bodo posledje enake.

Sestanek jugoslovanske narodne stranke. Predsednik jugoslovanske narodne stranke Sveta Hodžera je sklical člane osrednjega odbora na sestanek, ki bo v Belgradu 3. junija. Naslednjega dne bo seja članov upravnega odbora. Na sejah bodo razpravljali o političnem položaju v državi.

Bivši poslanec aretiran. Na zahtevo državnega tožilca je bil v Pristini aretirani šahir Alilović, bivši poslanec in član JNS. Obtožen je bil, da je leta 1918 izvršil dva umora. Preiskava je v teku.

Pomen francoskega obiska. V »Journal des Debats« piše René la Bruyère, da obisk francoske mornarice v italijanskih in jugoslovanskih lukah po svoji važnosti nadkrijuje običajne obiske. Izvršil se je v znamenju pomirjenja med Jugoslavijo in Italijo. Admiral Mouget je bil gotovo mož na mestu, da izvrši delo za zblizanje. Mornarica je pokazala ob tej priložnosti veliko korist tudi za mir. Salve, ki so bile izstreljene iz topov v znak pozdrava, so bile simbol miroljubnih težnj; obenem je to učinkovita propaganda za francosko republiko, ki je v dobrih odnosih z obema državama ob Adriji.

Pridobivajte novih
naročnikov!

Velika tatvina v Škofji Loki

V ponedeljek zjutraj je bila v Škofji Loki, sredi mesta, izvršena velika tatvina, ki pa je bila k sreči kmalu pojasnjena ter je bil predrzemu tatu odvzet njegov plen. Guzeljevi, po domače Balantovi, imajo v Škofji Loki gostilno in trgovino, na njihovem posestvu je pošta, obenem pa imajo glavno skladišče tabačnih izdelkov za škofo-lško območje. Trgovca Franc Jelovec in Goran-je vasi v Poljski dolini je v nedeljo poslal Guzeljev denar namesto po pošti, kar z avtom. Denar, 17.686 Din, so Guzeljevi izročili domačemu zasledilnemu blagcu Petru Megušarju, ki je star 44 let, dolga leta uslužben pri isti hiši in zelo pošten mož. Megušar, ki tudi sam ni vedel, koliko ima denarja v kuverti, je kuverno položil čez noč pod svoje vzglavje, ob 4 zjutraj pa jo je vtaknil v suknjič z namenom, da se odpelje takoj v Ljubljano in tam naroči novo tobačno zalogo. Suknjič

pa je obesil za 10 minut v svojo pritlično sobo blizu hleva. V tem času pa se je splazil v sobo tat, ki je denar izmaknil. Megušar je takoj opazil tatvino ter je prišel pri ljudeh na cesti spraševati, ali so videli kakega sumljivca. Razni ljudje so mu povedali, da so videli neznanca, ki je šel proti Selški dolini. Ponoči okoli 1 so se orožniki iz Železnikov oglasili na domu 30 letnega delavca Lojzeta Tavčarja v Selcih in ga aretirali. Tavčar je dolgo časa tajil, končno pa je le priznal, da je on ukradel pogrešani denar. Tavčarja so odvedli v Šk. Loko, kjer je pokazal kozolec, kamor je vtaknil denar. Orožniki so res našli nedotaknjeno kuverto z vsem denarjem. Tavčar je bil sam presenečen, ko so mu orožniki povedali, koliko denarja je pravzaprav ukradel. Tavčar je znan potepuh in je imel že večkrat opraviti s kriminalom. Orožniki so ga izročili sodišču, kjer ga čaka sedaj obšutna kazen.

Koledar

Sreda, 29. maja: Marija Magdalena Pazzi, devica; Maksim, škof-mučenec.

Novi grobovi

† Pri Dev. Mar. v Polju je umrl po dolgotrajni bolezni železniški uslužbenec g. Alojz Anžur iz Zgornje Kašije. Rajni je bil mirnega in blagega značaja. Naj počiva v miru! Zaljubljen naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Imenovan je za strokovnega drž. mojstra IX. pol. skupine absolvent višjega tečaja voj. obrtne šole strojni ključavničar Franjo Drobjak, na službi v I. oddelku voj. tehn. zavoda v Sarajevu. — Prevedena sta za nižjega voj. kontrolorja II. razr. nižji voj. uradnik II. razr. Mihael Poček in za nižjega voj. kontrolorja I. razr. nižji voj. uradnik I. razr. Ljubomir Kulša. — Upokojen je drž. mojster IX. pol. skupine Ferdo Brkič, zidar novosadske garnizijske uprave.

Ostale vesti

Birmovanje v Meziški dolini. Iz važnih vzrokov se prvotno določeni spored birmovanja v dekaniji Meziška dolina izpremenijo, kakor sledi: Črna v soboto, dne 1. junija; Mežica v nedeljo, dne 2. junija; Guštanj v ponedeljek, dne 3. junija; Prevalje v torek, dne 4. junija, in Kotlje v sredo, dne 5. junija. — Lavantinski kn.-šk. ordinarij.

Se je čas, kdor hoče na oddih s »Kraljico Marijo« po Sredozemskem morju (v Grčijo in Egipt), naj se takoj prihlasi pri Jadranski straži v Ljubljani, Tyrseva 1. Dne 31. maja poteče čas za prihlase. Do 2. junija naj vsakdo poravnava znesek za potne stroške na ladji. Odhod iz Splita 30. junija, povratek 18. julija.

Opozorilo telefonskim naročnikom. Glede na novi privatni telefonski imenik za dravsko banovino, ki je pred kratkim izšel, opozarja ravnanstvo pošte in brojav, da v nobenem oziru ne odgovarja za pravilnost vsebine tega imenika in naj se stranke ne obračajo nanj.

Na ogralski šoli Cecilijinega društva v Ljubljani se bodo sprejemni izpiti vršili 1. julija dopoldne. Kdor namerava to šolo obiskovati, naj se takrat prijavi in prinese s seboj kretni list, zadnje šolsko izpričevalo in priporočilo župnega urada. Število učencev, ki bodo nanovo sprejeti, je omejeno. Prednost imajo tisti, ki imajo več klavirske predizobrazbe. Nad 24 let stari ne bodo sprejeti.

Osijsko gledališče se je rešilo. Kakor vsa gledališča na svetu, je tudi osijsko gledališče plavalo v težkih dolgovih, ki se jih ni moglo rešiti. Ako je plačalo en dolg, je že zrastle drugi. Novi upravnik gledališča dr. Ranko Mladenović pa je našel rešitev iz teh težav. Zaposil je pri Državni hipotekarni banki posojilo za 350.000 Din, ki jih je DHB odobrila. S tem denarjem je osijsko gledališče plačalo vse svoje dolge. Ne bo pa treba gledališču vrniti dolga iz lastnih sredstev, ker je bilo posojilo dano na račun gledališkega dinarja, ki ga morajo plačevati kinematografi. K sreči rešitvi denarnega vprašanja mu zavidajo vsa druga gledališča v državi.

Odvetniška konferenca v Splitu. V Splitu je bil v nedeljo sestanek delegatov odvetniških organizacij iz vse države. Sestanek je predsedoval predsednik Zveze odvetniških zbornic dr. Adamović, ki se je spominjal smrti pokojnega kralja in predlagal udanostno brojavko kralju Petru II. Zastopniki so na konferenci govorili o raznih stavnostih in važnejših strokovnih vprašanjih, zlasti pa o odvetniški tarifi, o kateri je poročal dr. Urbanc iz Ljubljane. O pokojniškem fondu je poročal dr. Bay iz Splita, o izplačevanju vlog pa dr. Zivadinović iz Beograda. O vprašanju zastopanja pred duhovnimi sodišči je poročal dr. Belič. Izvoljeni so bili nato delegati, ki bodo zastopali naše odvjetnike na mednarodnem odvetniškem kongresu v Bruslju v Belgiji. Splitska odvetniška zbornica je gostom priredila svečano kosilo.

Vsem gg. šolskim upraviteljem narodnih šol. Vsi, ki prejmete te dni tiskovino o zadevi »Društveni dom Gornja Lendava«, upoštevajte, da je to delo Vaših tovarišev, ki zasluži tovariške pomoči. Zanimajte se za Vaš cenj. učit. zbor o tej plemeniti akciji, tako da prispeva vsak od svoje plače vsaj 1 do 2 Din. Ves nabrani znesek pa odposlajte po priloženi položnici. Gospodje upravitelji! Uspeh te javne prošnje odvisi edino od Vas. Tozadevna tiskovina naj ne roma v koš. Ta slučaj je edinstven in zasluži res tovariške moči, kajti gornjelendavski društveni dom zidajo tako rekoč sami učitelji.

V voj. obrtno šolo zavoda »Obilicev« bo sprejetih v šolskem letu 1935/36 petdeset gojencev in sicer v prvi razred.

V voj. obrtno šolo voj. tehničnega zavoda bo sprejetih letos petdeset gojencev in prvi in dvajset gojencev v drugi razred. Predpravico imajo interesi, ki so napravili štiri razrede srednje šole z najmanj dobrim uspehom.

Neznani mučenci sredi Save. V Gradovljah ob Savi je v ponedeljek popoldne neznani možki odvezal priklenjen čoln ter se spustil v sredo struge. Voda je čoln z možakarjem naglo odnesla navzdol, k sreči pa je opazil čoln posestnika Loboda, ki je s svojimi sinovi potegnil s kavlji čoln k bregu. Izkazalo se je, da je mož v čolnu gluhih. Lobodovi so moža izročili orožnikom v Vevčah, ti pa eno ga izročili policiji, naj ugotovi, kdo je. To približno 20 let star mladenič srednje postave. Ljubljanska policija sedaj ugičuje, kdo je ta mladenič.

Kamnik

Obrtno društvo v Kamniku priredi ob priliki 15 letnice veliko obrtno razstavo. Ponovno opozarjamo obrtnike v kamniškem okraju, da čim preje prijavijo, kaj in koliko želijo razstaviti. Informacije dajeta g. Uršič v Samostanski ulici in g. Škof.

Moste pri Ljubljani

Legitimacije in znake za evharistični kongres dobite pri krajevnem pripravljalnem odboru v Salezijanskem mladinskem domu. Ker so zaradi kontrole legitimacije zaporedno numerirane, jih kupujte samo pri domačem pripravljalnem odboru, da ne bo zmešnjav. Prihodnje dni jih bodo člani pripravljalnega odbora prinesli tudi na dom.

Narodne noše so vabljene na sestanek v Salezijanski mladinski dom jutri ob četrta na 9 zvečer (po šmarnicah), da se pogovorimo o udeležbi na kongresu.

Dev. Marija v Polju

Kot pripravo na evharistični kongres bomo v naši fari opravljali junijsko pobožnost »Vrtnice«. Začetek pobožnosti ob delavniških ob 20, ob nedeljah ob 14. — V nedeljo bodo imeli naši malčki svoj praznik, kajti ta dan bo 180 otrok prvič prešlo Jezusa. Po 8. sv. maši bo v Domu pogostitev prvoobhajancev, popoldne pa slavnosti primerna igra. — Vincencijeva konferenca išče dvema dečkoma birmanska botra. Dečka sta revnih staršev. Prosi tudi za denarne prispevke, da more obleči nekaj revnih birmancev. Darovi se sprejemajo v župnišču.

Trbovlje

Otvoritev razstave »Žena« in z njo združene higijenske razstave bo v četrtek, 30. maja ob 9.30 v narodni šoli v Trbovljah trg. Kot prva točka prireditve bo posvetitev spominske lipe našim materam. Ob tej priliki bo ob lipi odkrit spominski kamen z napisom: »Materi — prve mu stebra domovine!« Vstop k otvoritvi, kakor tudi ogled razstave bo brezplačen. Vstopnine prosa bodo tudi predavanja med tednom. Spored predavanj bo objavljen na lepkih.

Birmovanje. Zadnje nedeljo je prevz. g. škof dr. Tomažič podelil zakrament sv. birne 1075 o. kom. Sprejem in vsa slovesnost se je ob veliki udeležbi izvršila v najlepšem redu.

Mrtvega so našli 42 letnega rudarja Dolšek tr. iz Zabe vasi. Pogrešali so ga od 7. marca. V nedeljo pa so našli že vsega razpadlega mrljica v gozdu na meji med Trbovljami in Marijo Reko. Rajni je dalje časa bolehal na jetiki in večkrat brez cilja blodil okoli in tako ga je v samotni zadela smrt. Mogoče je tudi zmrazil, ker je bilo tedaj zelo hladno. Zapuščena žena in štiri otroke. Naj počiva v miru!

Nabori se vršijo letos pri nas 5. 6. in 7. junija. Dne 5. junija bo nabor za letnik 1914 in tiste, ki mislijo, da so postali nesposobni za kadrovske službe. Dne 6. junija za letnik 1915, 7. junija pa za še ne potrjene iz let 1908 do 1914. Dne 7. junija ob 10 bo tudi zapisnega za vse one, ki še niso prisegli kralju Petru II.

Pluj

Nabori. Letošnji nabori v ptujskem okraju se vršijo naslednje dni: v Ormožu, dne 17., 18., 19., 20., 21., 22. in 23. junija t. l. za občine Velika Nedelja, Koračice, Središče, Ivanjkovi, Sv. Miklavž, Hum, Osluševci, Ormož in Kog; v Ptuj, dne 24., 25., 26., 27., 29. in 30. junija, t. l. in 2. julija t. l. za občine Cirkovci, Jursinci, Markovci, Majšperk, Rogoznica, Ptuj mesto, Slovenja vas, Dornava, Drbetinci, Sv. Lovrenc na Drav. polju, Ptujška gora, Zavre, Gorišnica, Sv. Urban, Podlehnik, Pobrežje, Grajena, Breg in Trnovska vas; pri Sv. Andražu-Leskovec v Halozah dne 3. in 4. julija t. l. za občine Leskovec in sv. Barbara v Halozah. — Naborni obvezniki so vsi mladeniči rojeni leta 1915, za temi sledijo ostali naborni obvezniki, ki so bili pri prejšnjih naborih žečasno nesposobni in sicer rojeni 1. 1914—1908. — Ob priliki teh naborov se vrši tudi pregled obleke rezervnih oficirjev, kakor tudi zapisnega še ne zapriseženih vojaških obveznikov.

Smrtna kosa. V ptujski bolnišnici sta umrla Alojzij Vrabčič, posestnik v Stoprečju, star 56 let, in Marija Korošec, hčerka posestnika iz Bukovce, stara 4 leta. Blag jima spomin!

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Našemu dijaštvu — obojega spola — najpri-mernejše darilo je nedvomno knjiga: Luč z go- ra iz življenja mladega fanta. Po Fr. Weiserju poslovenil Joža Jagodic. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1932, str. 131. Cena broš. izv. Din 15, vez. Din 22. — Zlata knjiga, ki bi morala priti v roke res prav slehernemu mlademu fantu, pa najsi bo še gimnazijec ali akademik. Samo kdor je sam preživel dijaška leta, bo vedel, kolikim nevarnostim in pastem so izpostavljena mlada nezakusna, nepokvarjena srca in kako ravno v teh letih potrebujejo poštenega prijatelja in trdne opore. In prav takale knjiga je dozorevajočemu di- jaku najboljši prijatelj in najtrdnjša opora. Prepro- sta in prepričevalna je ta zgodba: Hinka, ki je do- legl studiral in Inomostu, so poslali starši v čisto šolo na Dunaj, kjer je stanoval pri svojem, versko brezbržnem stricu, skupaj z bratrancom Mirkom. Ta je že zašel med abalo tovarišij, ki je skušala za vsako ceno pridobiti zase tudi zdravega, ve- droglega, nadarjenega in poštenega Tirolca, in se je posluževala v to svrhu vseh sredstev, ki pa so ostala sprčo odločnega nastopa našega Hinka brez uspeha. Ugled, katerega si je pridobil med svojimi tovariši, mu je omogočil, da je ustanovil na gimna- ziji Marijino kongregacijo in pritegnil s svojim zgledom tudi svojega bratranca Mirka. Vsa zgodba se razvija naravno in živahno; brez dolgozgovnih moraliziranj in vsiljivega pobožništva — zato bo mladina prijetno prebrala v duhu in z največjim za- nimanjem. Naj bi ne bilo očeta ali matere, ki ima sina ali hčerko v šolah, da bi mu ne dala v roke te zlato knjige.

Sovražniki naših zob

so najnevarnejši, če lahko neopazno vršijo svoje razdiralno delo, podobno kakor milijonska armada gnilobnih bakterij. Če postanejo poškodbe vidne, je že prepozno. Bolje je se temu pravočasno izogniti, s tem da redno čistimo zobe z zobno pasto Chlorodont, ki navzlic svoji izredni čistilni moči, ne načinja občutljive zobne sklenine.

Tuba Din. 8.—

Jugoslovanski proizvod

Mariborske vesti:

Za vzgojo javnosti

V stoletju otroka objema vzgoja pri nas vse, samo ne javnega dela. Izvršujejo se veliki načrti, drugi se pripravljajo, javni interesi se križajo z osebnimi, menjuje se dobro in slabo. Pri vsem tem pa nima javnost prilike, da se tudi sama informira o sodobnih delih in namerah. Posledica tega je, da javnost vsako stvar ali načelno odklanja in se zavzema za staro, ali pa se sploh ne zanima za javne krajevne zadeve, če jo k temu ne silijo osebni interesi, raje se poglablja v doktrinarne zadeve široke in svetovne politike.

V tem dejstvu imamo abnormno stanje, ko se mariborskemu občanu vsled pomanjkanja raz- položljivega gradiva ni mogoče baviti strokovno z lokalnimi vprašanji; abnormno zato, ker so kra- jevne prilike organsko izhodišče javnega mišljenja in življenja, človeku prirodno najbližje in mu bi kot takemu morale biti bolj znane kot situacija Mandurije ali Filipinov.

Konkretno imamo v Mariboru vrsto tekočih zadev, o katerih Mariborčani stvarno ničesar ne vemo in o katerih nas dnevno časopisje more in- formirati samo na sličen način, kakor o diplomat- skih namerah nečesa v Addis Abebi. Možnosti stvarnega vpogleda n. pr. v novi projekt o adapta- ciji gradu za mariborski rotovž Mariborčan nima in vsled tega ga tudi projekt stvarno zanimati ne more.

Javna vzgoja se radi navedenih dejstev sploh ne more začeti, dokler se posameznemu občanu ne omogoči informacij. Trajno je seveda na to misliti nemogoče v obliki kake ustanove. Pač pa bi bil marsikateri Mariborčan zadovoljen, ko bi videl v pravem času n. pr. načrte za magdalensko šolo, katero bo obiskoval njegov otrok; in verjetno je, da niso Mariborčani tako debeli glav, da se ne bi vsaj vsakemu 10.000 emu rodila kaka pametna misel. Danes pa je običaj, da izvememo ob 12. uri za dana dejstva, kakor da bi šlo poslovanje v Ma- riboru z naglico tekem za Schneiderjev pokal!

Čut in odgovornost za javno življenje in javno delo bo Mariborčan dobil, ako bo v toku mestnega razvoja in ako bo za ta razvoj zainteresiran. Ako bo imel posamezni občan na razpolago stvarno gra- divo, bo tudi zainteresiran za javna vprašanja, strnili se bodo njegovi in mestni interesi in utrje- na bo njegova mariborska zavest. Strah pred kri-

Anton Simonič na zadnji poti. Maistrovi borci s predsednikom dr. Lolarjem, carinski urad- niki z upravnikom carinarnice Mihajlovičem, vodja obmejnega komisarijata Krajnovič, policijski nad- komisar Antičević ter mnogi prijatelji Simoničeve rodbine so spremljali v ponedeljek popoldne pokoj- noga Antona Simoniča na njegovi poslednji poti. Kondukt je vodil msgr. Vreže ob asistenci stol. vi- karja Munde in kateheta Sparla. Ob grobu, ki je v bližini poslednjega počivališča generala Maistra, sta se poslovila od pokojnika v imenu Maistrovih borcev prof. dr. Dolar in v imenu carskega ozo- bja višji carin. inspektor Mitič. Bodi ohranjen pokoj- niku blag spomin.

Penzijski sklad Združenja gledaliških igralcev se bo igrala v soboto 1. junija in v torek 4. junija odlično uspeha komedija »Trafika«.

Odloženo gostovanje. Primadona ljublan- ske opere gospa Zlata Gjungenac-Gavella bo go- stovala v Mariboru zopet v petek 31. maja.

Za predsednika oblastnega odbora Narodne odbrane je bil izvoljen prof. dr. Dolar.

Krošnjarijenje z manufakturom. Mestno pogla- varstvo razglasa, da je krošnjarijenje z manufaktu- ro v Mariboru in v obmejnih krajih prepovedano. Mestno poglavarstvo bo proti kršiteljem najstrožje postopalo.

Medklubski šahovski turnir igrajo Maribor- ski šahovski klub ter šahovski sekciji Zdrž. jugosl. železničarjev in »SK Železničarja«. Prvo srečanje bo drevi ob 19.45 v kavarni Jadran. Nadaljevanje tekem se bo vršilo 5. in 9. junija.

Vzorno domače delo. Znana mariborski to- varna vozov Miha Počivalnik je zgradila čisto svojevrsen voz, ki je uporaben kot lovski, dirkalni in športni voz ter vzbuja upravičeno občudovanje vseh poznavalcev. Razstavljen bo tudi na ljublan. velesejmu. Izumitelj praktičnega voza g. Počivalnik je letos doživel pomembno obletnico: 65 letnico sta- rosti, 50 letnico poklica in 40 letnico obstanka svo- jega podjetja.

Kdo prodaja strihin? Zalosten dogodek v Sent Petru pri Mariboru, o katerem smo poročali obširneje včeraj, je vzbudil povsod splošno pozor- nost. Zastrupljeni Mihorko Vincenc se je v bolniš- nici že toliko opomogel, da je izven nevarnosti ter so ga včeraj zaslislali. Povedal je, da sta kupila s Klojčnikom strihin že pred več tedni od nekega krošnjarja, ki je ponujal ljudem razne strupe v nakup. Imel je mišnico in podobne strupene snovi, odločila pa sta se za strihin kot najučinkovitejše sredstvo. Izpila sta ga oba v kozarcu, dogovarjala sta se pa za skupen samoumor že več tednov po- prej v pismih. Mihorko se je poskušal nedavno še sam ustreliti, pa mu je zatajil revolver. Oblasti se- daj zasledujejo skrivnostnega prodajalca strupov, saj bi lahko povzročil strašne nesreče ali zločine, če strup tako prosto okrog prodaja.

Troje ljudi v borbi za življenje. Strašen pri- zor se je odigral včeraj dopoldne na Dravi pod mostom. Nekatere v Rušah je deroča reka odrgala slabo privezan s plav ter ga prinesla s seboj proti Mariboru. Pod glavnim mostom je s plav treščil ob steber ter se je del razbil, ostali večji del pa je za- neslo naprej po reki. Od razbitega kosa je obviselo nekaj tramov na stebru. Pobreški ribiči, ki so bili v čolnih, so opazili plavajoče tramove ter ga lovili v vodi in vlačili na breg. Prišli so nato tudi po ostanke plava, ki jih je vodni pritisk tiščal ob stebru. Pri tem pa so tako nespretno s svojim čol- novim manevrirali, da ga je vodna sila treščila k sohi ter ga v hipu zdrobila. Dva čolnarja je deroč tok odnesel s seboj, krepko sta rezala valove in res prišla srečno precej nižje mostu na suho. Tretji se je oklenil razbitih ostankov čolna, ki jih je voda pritiskala k sohi ter presunljivo klical na pomoč. V hipu je bil most kar črn od ljudi, ki pa nesreč- nežu niso mogli pomagati. Prišli so tudi reševalci z dolgimi vrvmi ter jih spustili do ponesrečenca,

Čko Mariborčana pa je nepotreben, ker ta itak pride, če ne danes pa jutri, in če ne jutri pa v bodoče, nezmisljiv pa ni od nas nihče!

Predmetno konkretno: Maribor sodeluje pri »Kroniki slovenskih mest«. Ali ne bi mogli in hoteli mariborski javni predstavniki in šefi izpre- govori strokovne in jasne besede o javnih mest- nih problemih v tem tudi mariborskem glasilu? aDnes vidimo n. pr. preurejevanje mariborskih dre- voredov, kateremu javnost ne more slediti, ker ni o njem informirana kljub temu, da se za problem izredno zanima. In šumarji pravijo v zvezi z je- seni na Koroščevi ulici, da se bodo kot drevje za mokra tla začeli z leti sušiti, predno bodo do- rastli. Na tem primeru vidimo potrebo, da se jav- nost informira s strokovno botanično in drevesno arhitektonsko objavo občinske namere, da se o stvari pouči, za stvar zainteresira in interesno združi posameznika z mestom.

Nadalje imamo v Mariboru Mariborski teden, kjer vidimo vse mogoče razstave. Tudi tu smatra- mo, da bi mogel Maribor v interesu krajevne javne vzgoje aranžirati razstave javnega dela, n. pr. pro- jektov o gradu, regulacije mestnega pomenja, regulacije Aleksandrove ceste itd. Na Maribor- skem tednu bi mogli Mariborčani videti v grafičnih prikazih uspehe in posledice n. pr. reorganiziranih Mestnih podjetij, sorazmerje mesta do predmestij, gibanje brezposelnosti, razvoj higijene, izvoza, uvo- za, socialnega skrbstva itd., itd.

Če vzamemo v pretes samo ti dve realizirani možnosti, potem bomo Mariborčani dobili vpogled v javne krajevne prilike, mesto nas bo s tem vzgajalo za javno življenje, obenem pa bo z ob- javljenim in razstavljenim gradivom pripravljalo smoteno, načrtno mestno politiko, vzgajalo in pripravljalo kontinuiteto javnega dela in s tem tradicijo, ki je edina sposobna, da izloči politiko osebnih interesov. Z javnim predstavljanjem ob- činskega dela bo dvignjen nivo občinskega dela, likvidiran po dilematizem in s tem bo rastel tudi interes posameznika za konkretna domača krajev- na vprašanja. V tem pa, da iztrgamo posameznika pretežni usmerjenosti k svetovnopoličnim fanta- zijam ter ga preokrenemo na domača krajevna tla, vidimo začetek, predpogoj in bistvo javne vzgo- je vsakogar in tudi posameznega Mariborčana.

F.-I.K.

da bi ga potegnili na njih v višino. Medtem pa je prispel tudi že čoln s petimi vrtni reševalci iz Pristana, ki je rešil brodolomca iz njegovega mu- čnega in nevarnega položaja.

Mariborčani se učijo voziti. Včeraj na vse zgodaj se je začela senzacija na Kralja Petra trgu, ki traja še danes. Mariborčani in okoličani se učijo voziti in hoditi po novih pravilih med tremi pro- metnimi otoki, ki usmerjajo ves promet, kateri se zgrinja iz četrto strani na most, po zapletenih pra- vilnih tako, da se prometne črte nikjer ne križajo. Otoke so napravili začasno iz pobeljenih granitnih kock; puščice kažejo smeri vožnje, glavno nalogo pa opravlja tropa stražnikov, ki ima težke posle. Ne- kateri vozači so kar hitro razumeli položaj, drugim trdozavestim pa se je le s težavo posvetilo. Prihajalo je zaradi tega do pogostih zapletenih situacij, ki so zopet v zabavo stotinam radovednežev. Otoke bodo še nekajkrat prestavljali, izpreminjali širino cesti- šča, da se končno ugotovi najprimernejša oblika. Ta »šola« bo trajala predvidoma teden dni, po po- trebi pa še delj in če se bo v praksi izkazalo, do- bimo na trgu otoke iz asfalta.

Jesenice

Borba proti jetiki. Protituberkulozna liga na Jesenicah, ki jo vodi zdravnik dr. Čeh, je priredila že nekaj predavanj v prostori tukajšnje osnovne šole. Ob priliki tedna za propagando pobijanja na- še najbolj nevarne ljudske bolezni — jetike je gol- niški asistent in vodja jeseniškega protituberku- loznega dispanzerja dr. Furlan Tomaž zopet v prav- lepem in zanimivem poučnem predavanju orisal z živo besedo in s pomočjo številnih skioptičnih slik v petek 24. t. m. potek in uspeh borbe proti jetiki v raznih evropskih državah. Potem, ko je v uvodu utemeljil, kako ogromnega pomena je organizirano prizadevanje za zdravje naroda tako v narodno- gospodarskem kakor tudi v političnem pogle- du, je zbranim poslušalcem predložil precej zna- čilnih statističnih podatkov iz raznih držav, Dan- ska, Norveška in Anglija so se najprej in najuspeš- nejše lotile sistematičnega zatiranja jetike. Te drža- ve so s sodelovanjem in z velikimi množinami pri- spevki vsega naroda v tej prevlačni in za moč na- roda usodni borbi omogočile s postavitvijo šte- vilnih zdravilišč in z brezplačnim zdravljenjem v dispanzerjih, da se je odstotek umrlivosti za je- tiko znižal za več kot dve tretjini. Skoro nič manj- ših uspehov ni dosegla Italija, ki je na polju zdrav- stvene politike zlasti v zadnjih letih mnogo ste- rila. Protituberkulozni propagandni teden, kakršen je bil pri nas pravkar minuli, je v Italiji zbral 18 milijonov lir, namenjenih protituberkuloznim ligam v svrhu praktičnega olajšanja njih prizadevanja na tem polju.

Sistematičen, organiziran odpor proti največjemu narodnemu sovražniku, je- tiki, se je šele začel. Zal pa se ta boj vrši povečini le na papirju. Za uspešno praktično borbo ni sred- atev, deloma pa tudi ne umevanja. Radovljiski okraj je po statistiki v Sloveniji glede jetike naj- bolj zdrav. Na Jesenicah že več kot eno leto z vo- likim uspehom deluje protituberkulozni dispanzer. Vaško soboto ordinira zdravnik specialist v bol- nišnici bratovske skladišnice in sicer brezplačno šolska mladina je že vsa bila pregledana in pre- iskana in so bile napravljene zanimive ugotovitve. Škoda le, da tudi v takem razvitem, družabno raz- banem kraju, kot so Jesenice, ni zanimanja, ni brige za to izredno pomembno delo v borbi pro- jetiki. Predavatelj je pravilno poudaril, da je mo- žen dober uspeh le pri takem delu, kjer je pritisk (ljudsko zanimanje) od spodaj navzgor in ne nabo- je. Zato je upravičeno povabil delavstvo, da se pridruži organiziranemu delu proti jetiki, ker je to delo predvsem namenjeno za zdravje in moč de- lavskih družin.

Europejec opazuje Abesinijo

Abesinski vojak

V zgodovini nepremagljivi abesinski vojak je sedaj po evropsko organiziran in oborožen

Nemški časnikar Job Zimmermann popisuje svoje bivanje v abesinskem glavnem mestu Addis Abebi in na koncu omenja abesinskega vojskega. Njegov popis je tako značilen, da ga skoro kaže priobčiti z njegovimi besedami:

Blizu cerkve sv. Jurija sem srečal mestnega policijskega šefa, ki je s svojim spremstvom šel v urad. Moj tolmač in vsi okoli stoječi Abesinci so se z glavo do kolen globoko tako pokorno priklonili, da sem si moža, katerega so pozdravljali, bolj ogledal. Ko sem zagledal odločno in vitko vojaško postavo ter resni in gospoduro tako pokorno priklonili, da sem si moža, katerega so pozdravljali, bolj ogledal. Ko sem zagledal odločno in vitko vojaško postavo ter resni in gospoduro tako pokorno priklonili, da sem si moža, katerega so pozdravljali, bolj ogledal.

Etijopsko cesarstvo ima vsekakor častnike izrazito vojaškega tipa, prirojenega poveljniškega duha ter močate bistrosti. Temu možu, ki se piše Abebbe Aragei, se kar pozna, da bi v ničemer ne zaostajal za tistim abesinskim »dedjasom« — generalom, ki je pred kratkim v obmejnem boju z Italijani pri Valvalu na čelu svojih vojakov padel, 17 krat zadet. Obnašanje, lice, uniforma in vojaški nastop teh ljudi je docela evropski.

Istega dne popoldne sem se iz Filhoe peljal nazaj v sredo mesta. Težko se je izogibal šofer v gosti človeški gneči. Povožen pes, ki ga nihče ni pobral, je ležal sredi ceste. Počez čez ulico so stale mule z vezeninami v sedlih. Zenske z dežele, ki so imele v laseh polno žaltovega masla, ki si ž njim mažejo lase, v nosnicah pa natlačene cele šope lepo dišečih zelišč, so se brezbržno smehljale pred avtom ter se le počasi umikale. Naenkrat se nam je od zadaj približal čuden sprevid. Obstali smo. Trop možakov, ki so sedaj pojoč in kličoč prikorakali mimo, je bil gotovo najboljši in najvažnejši v Abesiniji. To sliko sem si dobro zapomnil. Mimo so korakali divji, polgoli moški z juga, ki so v Addis Abebo prinesli uplenjeno slonovo kost. Držali so se za roke ali okrog vratu in so opevali lov ter pogum srečnih lovcev. Na glavah so jim štrleli v zrak debeli svaljki spletenih las, da se je zdelo, kakor bi imeli glave v venci ovenčane. Ko so peli, so glave nagibali nazaj. Njihove cape, sulice in drogovi, njihovi temni, divji in vendarle otroško odkriti obrazi so bili golo nasprotje belooblečenim Abesincem, ki so v ozkih evropskih hlačah hodili okoli. Na mah je človek začutil, kako velikansko nasprotje je med glavnim mestom in podeželjem in kako mora vsakdo, ki se z Abesinijo peča, to vpoštevati. Nehote sem pomislil na visoko in vojaško disciplinirano postavo policijskega načelnika, katerega sem dopoldne videl.

Dober poznavalec Abesinije je nekoč dejal, da so v Abesiniji še danes doma istočasno štiri človevska razdobja, štiri človeške razvojne dobe. V Abesiniji še danes najdete kameno dobo, bronasto dobo, srednji in novi vek. To vse ustvarja nasprotstva, zaradi katerih je vsaka primera z evropsko kulturo in upravo nemogoča. To velja za vsako gospodarsko ali socialno področje. Predvsem pa to velja za vojaško organizacijo dežele, katera je vpričo italijansko-abesinskega konflikta posebno važna. V polnem obsegu je treba odgovoriti na vprašanje: Kakšno bojno vrednost pa ima etijopska armada?

Do cesarja Teodorja, ki je vladal sredi preteklega stoletja, je bila etijopska armada tolpa vojščakov in plenilcev obenem, ki so po starodavnem arabskem bojnem redu hiteli v bitko. »Grasmač« je poveljeval desnemu krilu, »kanjasmač« pa levemu krilu. Pred glavno armado, kateri je poveljeval »dedjasmač« (general), je korakal »fitavrari«, poveljnik prednje straže, kateremu so sledili konjeniki in lahki peši. Cesarjev namestnik, ki je kakor cesar nosil solnčnik iz rdeče svile in rdeč plašč, se je imenoval »likvamakvas«. Njegova naloga je bila, da je sredi bojne vrveže kot cesarjev dvojnik v svoji rdeči krasoti v divjem galopu jezdil po bojišču in tako zmedel sovražnika, da ni vedel, kje prav za prav je pravi poveljnik.

Tako so se torej te divje etijopske čete s suficami in meči ter s starimi puškami strahotno zakadile v sovražnika in ga vedno pomendrale. Prvikrat se je zgodilo leta 1869 pri Magdali, da je angleško strelno orožje zoralo široke in krvave brazde v vrstah teh pogumnih abesinskih naravnih vojščakov.

Po vladanju novega cesarja Janeza, ki je leta 1889 padel v bitki pri Matemi zoper dervise, je prišel na prestol Menelik. To je bil vladar, ki je imel vojaški genij. Skupaj s svojim svetovalcem in poveljnikom Ras Makonenom je spoznal, zakaj so Abesinci bili poraženi pri Magdali, ter je sklenil abe-

sinsko armado preosnovati, primerno evropskim bojnim metodam in bojnemu orožju. Prastari bojni red je sicer še ostal v veljavi, saj je toliko stoletij prinašal srečo. Vendar je Menelik v okviru te zunanosti z veliko razsodnostjo in močno odločnostjo poskrbel za novo sodobno orožje. Bitka pri Adui leta 1895 je dokazala, da se ni moderniziralo le orožje, ampak da so Abesinci že dobro spoznali temeljne pojme evropske vojne taktike in strategije. Menelik sam se je v tej bitki, ki je za Italijane tako nesrečno končala, po šegi svojih očelov, vrgel v prve vrste in se z njimi vred bojeval, noseč v roki znamenje kraljevske moči: svoj svilenordeči solnčnik. Toda njegovi generali so medtem tako spretno manevrirali, da so Italijane, ki se tega niso nadejali, obkolili in uničili. Poslej je bilo jasno, da je bilo to poveljevanje z novimi sredstvi in da je stvarmu junaštvu neguševih vojakov prišla na pomo.

nova vojaška umetnost.

Tako poročevalec popisuje razvoj abesinske armade, katera se je pod sedanjim cesarjem baje že docela modernizirala ter je zaradi tega Abesinija dobro pripravljena na italijanski napad. Vkljub temu pa je treba naglasiti, da se Abesinci vojne ne vesele.

Pred kratkim se je vrnila iz Abesinije znatna ekspedicija nemškega profesorja Frobeniusa. Člani te ekspedicije so povedali, kako veličastne procesije delajo krščanski Abesinci, na čelu s svojim cesarjem, želeč izprositi, da bi Bog dodelil mir njihovi deželi. Učenjaki naglašajo, da ne bodo nikdar pozabili vtisa, ki ga je na nje napravilo dejstvo, ko so videli in slišali, kako krščanski Abesinci že vse te nevarne mesece neprestano molijo in se nadvse trdno postijo, da bi Bog rešil njihovo domovino.

2500 letalskih pilotov potrebuje Anglija. Na sliki vi dimo angleške fante, ki so se prišli ponujati za to službo.

Osem smrtnih žrtev pomorskih letalskih vaj

Dne 23. maja ponoči so se blizu otočja Midway v Tihem oceanu, kakih 1900 km od otočja Honolulu, vršile kombinirane vojaške letalske in zrakovne vaje ameriške mornarice. Pri tej priliki je veliko bombno letalo s šestimi možmi posadke padlo v morje in se potopilo.

Nesreča se je zgodila takole: Neko manjšo letalo se je pokvarilo in se spustilo na morje, kjer je plavalo. Bilo je že precej mrčno. Pri tem je proti otočju Midway nad ponesrečenim letalom po zraku priplaval veliki bombarder, kateremu je poveljeval mornariški poročnik Brandenburger. Kakih 50 milj pred otočjem Midway je bombarder pod seboj zagledal ponesrečeno letalo, katero so premetavali morskimi valovi. Misleč, da so letalci potrebni pomoči, je veliki bombarder takoj zavil v stran in se spustil nizko nad malo letalo, ki je plavalo na morju. Obenem pa je bombarder signaliziral blizu tam plavajočim ameriškim torpedovkam in rušil-

Zajeti krščanski misijonarji

V kitajsko mesto Hančun v provinci Sensi sta se vrnila dva angleška protestantska misijonarja, katera so meseca februarja zajeli komunisti, ko so zavzeli neko kitajsko mesto. Sedaj so ju spustili. Poročata, da so ju imeli ujeta v visokih gorah, kjer je bil vsak zase zaprt. Poročata tudi, da so tolovaji imeli tam gori tudi še dva druga evropska ujetnika. Vendar nista mogla dognati njunih imen. Najbrž sta to jezuitski misijonar p. Avito, ki je bil ujet leta 1930, in protestantski misijonar Nelson, ki ga že tudi pet let pogrešajo.

cem, naj pridejo na pomoč ter rešijo letalo. Sam pa je menda hotel rešiti letalce. Pri tem se je spustil preveč naravnost proti vodi ter se ni mogel nad vodo pravočasno zbravati. Tako je z veliko silo trečil v morje.

V zadnjem hipu je oddal padajoči bombarder še brezžični klic na pomoč: »SOS!«, ki so ga vjele ameriške ladje ter takoj hitele na pomoč. Na kraju nesreče so našli le nekaj koscev razbitega letala, vse drugo z ljudmi vred pa je požrla morje. Tako je utonilo šest ljudi, ki so hoteli drugim pomagati, medtem ko so ponesrečence malega letala z letalom vred rešili.

V teku mornariških vaj sta se smrtno ponesrečila še dva druga letalca, tako, da so velike ameriške vojaške vaje zahtevale doslej osem smrtnih žrtev.

Zaradi te letalske nesreče, ki se je zgodila tik pred koncem velikih ameriških pomorskih manevrov na Tihem oceanu, so vaje nekoliko prej zaključili. Bombarderji zadnji dan potem niso več nastopili. Sicer pa so vojaške pomorske vaje, ki so se vršile v tako ogromnem obsegu, potekle brez smrtnih nesreč, čeprav je bilo več bojnih ladij precej poškodovanih.

Skrivnostni magnetični žarki?

Poročevalec angleškega lista »Daily Mail« poroča iz Rima, da je med italijanskim prebivalstvom vzbudila veliko razburjenje govorica, čes, da je Marconi iznašel neko prav skrivnostno iznajdbo. Baje je iznašel magnetični žarek, s katerim more že od daleč prekiniti in ustaviti vse motorje.

Uradno pa se poroča, da je senator Marconi res izumil nek izum ter ga v kraju Loccea pri Rimu

Natkranec se vrača ponoči iz gostilne: »Prav za prav astronomije prav nič ne razumem. Pa ni treba, da bi bil človek profesor, da lahko ugotovi, da sta tisti le dve zvezdi »Dvojčka« ...«

Španski minister Materi božji

V kraju Perena na Španskem imajo slovečo Marijino božjo pot, kamor vsako leto roma na tisoče vernih Špancev. Letošnje romanje pa je bilo posebno slovesno, ker se ga je udeležil tudi novi španski pravosodni minister Casanueva, kateri je v tej vasi doma. S svojim romanjem k perenski Materi božji je hotel Marijo posebno počastiti. Prinesel je s seboj znamenja svoje ministrske oblasti. Po slovesni maši pod milim nebom, katere se je udeležilo na tisoče romarjev, je izročil Mariji dragoceno palico, znamenje ministrske oblasti, da bi s tem izprosil Marijinega blagoslova za svoje delo v blagor španske domovine.

Največje - najmanjše ...

Najmanjši rokopis kažejo v Bostonu. S pomočjo drobnogleda je nekdo na riževno zrno napisal 1615 črk.

Najmanjša knjiga, ki so jo sploh kdaj tiskali, je izšla v Holandiji. Imenuje se »ročna knjižica«. Oblika: 10x13 mm.

Največja zgodovinska knjiga »The war of rebellion«, ki jo hranijo v Londonu, obsega 120 leksikonov po 1000 strani.

236 funtov tehta največji slonov zob, ki so ga našli do sedaj.

4 in pol metra višine je dosegel najvišji ptič — sedaj izumirajoča vrsta avstralskih nojev, imenovan »moa«.

Mola iz osrednje Amerike (Erebus Strix) smatrajo za največjo žuželko. Z razprostrtimi krili meri 50 cm.

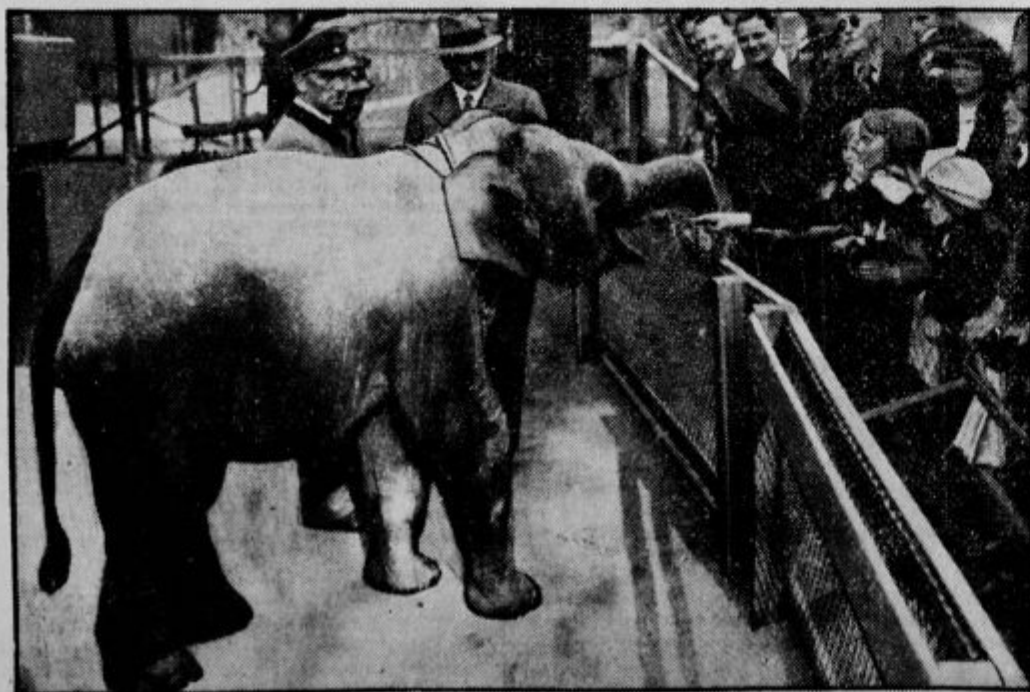
Kolibri so najmanjši ptički. Nekateri so dolgi le 3 cm ter tehtajo samo 7 gramov.

Neka riba črnica ima od vseh živih bitij največje oko, oči s premerom pol metra.

Domača lastavka je najhitrejša. Dokazano je.

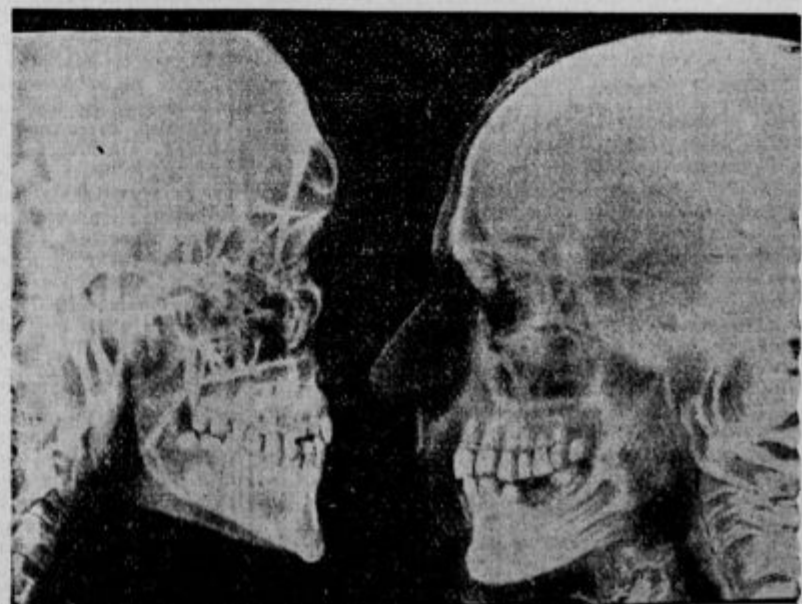
Francoški letalec Delmotte je z naglico 443 km na uro preletel 2000 km ter tako za vedno osvojil dragocen pokal

Berlinski Zoo je za svoj otroški živalski vrt kupil mladega slona, ki je visok 1,25 m

Takšen si - človek!

Röntgenov aparat je sedaj tako izpopolnjen, da ne fotografira le okostja, ampak tudi mišičevje v obrazu in lase na glavi. To je za proučevanje lo-banje zelo velike važnosti. Če se obraz osebe, ki jo je treba fotografirati, namaže z nekim mazilom, pa nastane taka slika, kakršno vidimo tu.

Gospodarstvo

Francija daje ugodnosti avstrijskemu lesu

Dunajski listi pišejo, da je bila te dni podpisana nova preferenčna pogodba med Francijo in Avstrijo glede uvoza avstrijskega lesa. Nova pogodba je stopila namesto stare iz leta 1932. Ter se z njo znižava avstrijski kontingent za eno tretjino na 100.000 ton. Nekatere preferenčne postavke pa se bodo celo znižale. Najvažnejše pa je v novi pogodbi, da se ugodnosti za Avstrijo ne smejo razširiti na druge države. To pomeni, da so Avstriji za kompenzacijo za znižanje kontingenta izposlovali ekskluzivnost, ki bo v škodo interesov drugih držav.

Danes ima naša država s Francijo zelo pasivno trgovinsko bilanco, kar dokazujejo tudi podatki o kliringu, kjer morajo francoski uvozniki nad leto dni čakati na svoj denar. Ker je francoski izvoz k nam tak, da bi ga bilo težko nadomestiti, proti nadomestitvi govore tudi drugi razlogi, za katere ni tu primerno mesto, da bi jih navajali, ne preostaja nič drugega kot povečanje našega izvoza v Francijo. Na ta način bi se mobilizirale najbolj naravno francoske klirinške terjatve do nas. Da to ni nič težavnega, dokazuje primer švicarskega kliranga, kjer je švicarska vlada

Uredba o taksi na podaljšanje roka v dokumentih o posojilu. Na podlagi čl. 63 finančnega zakona iz leta 1934/35 je ministrski svet na predlog finančnega ministra predpisal uredbo o taksi na podaljšanje roka v dokumentih o posojilu. Čl. 1 te uredbe se glasi: Na vse dokumente o posojilu, za katere je taksa od pravnega posla že plačana, izvzemajoč menice, se ponovno taksa ne bo plačala, če na samih teh dokumentih ali s posebnim pisnim dokumentom napravijo izjemne spremembe glede roka in mesta plačila in obrestne mere. Za tako napravljene izjemne spremembe se plača samo taksa 2 Din. Člen 2 določa, da stopi uredba v veljavo, ko se objavi v službenih novinah (te so prinesle uredbo 27. maja).

Dve novi delniški družbi v Belgradu. Trgovinsko in industrijsko ministrstvo je odobrilo ustanovitev delniške družbe: Rudokopi magnezita »Zlatibor« s sedežem v Belgradu. Glavnica družbe znaša 1 milijon in je razdeljena na 5000 delnic po 200 Din, na katero se ob vpisu plača 25% imenske vrednosti in 25 Din za stroške emisije. Ostanek se vplača v roku 1 leta. — Nadalje je trgovinsko ministrstvo odobrilo ustanovitev delniške družbe »Jugoflorac«, ki se bo bavila s trgovino in izvozom kmetijskih ter kozmetičnih proizvodov kakor tudi s predelavo teh. Glavnica družbe znaša 0,5 milij. Din in je razdeljena na 1000 delnic po 500 Din imenske vrednosti, kar se vplača ob vpisu. Vpis traja do 5. junija, a 6. junija bo ustanovni občni zbor.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovinskih terjatekih M. Bauer, trgovina manufakturnega in tekstilnega blaga na debelo, lastnik Samuel Quitt, Zagreb, Boškovičeva ulica 40, poravnalni narek je 27. junija, prijava terjatek do 22. junija, dolžnik nudi 40% v četrtletnih obrokih v teku enega leta.

Vsak, kdor potuje v času od 27. maja do 11. junija v Ljubljano, se zamore peljati za polovično vozno, če svoje potovanje veže z obiskom XV. ljubljanskega velesejma, ki se vrši od 1. do 11. junija t. l. Pri nakupu vozne karte naj zahteva na postajni blagajni posebno železniško izkaznico, ki stane 5 Din. Če obišče potem velesejem, mu vozna karta velja za brezplačen povratek.

V znamenju domače industrije in obrtniške proizvodnje bomo imeli junija XV. ljubljanski velesejem od 1. do 11. junija. Manj bo inozemskih razstavljalcev, zato pa mnogo več domačih. Sejnišče je kljub svojem obsegu, saj meri preko 40.000 m², popolnoma zasedeno.

Razvoj moderne civilizacije in nezdružljive socijalne razmere, ki v njih živimo, so zlasti od ženstva zahtevale vedno novih žrtev in mu naložile težka bremena. Kruta realnost je ženo odtrgala od njenega narodnega poklica, da si je morala poiskati zatočišče v raznem pridobitnem delu in začela tekmovali z možem.

Kako se je naša žena praktično uveljavila v raznih poklih, bo pokazala razstava »Žena v obrti« v okviru XV. velesejma v Ljubljani od 1. do 11. junija.

Tehnični višek vse razstave sploh pa bo modna revija, ki bo imela predvsem namen, odločno poudariti, da imamo, kar se oblike tiče, sami doma vsega dovolj in da lahko glede izdelave in krojev tekmujejo brez skrbi s tujino.

Ostale specialne razstave so: Gasilska razstava, razstava domače volne, razstava malih domačih živali.

Velesejem bo bogato založen z vsemi proizvodi industrijske in obrtniške proizvodnje, s čimer predstavlja najugodnejši nabavni vir potrebščin za vsakega.

Posetniki imajo na železnih polovičah vozno. Ko kupijo vozno karto, naj zahtevajo tudi rumeno železniško izkaznico za 5 Din. — Vozna karta jim v zvezi s to izkaznico, na kateri mora biti potrjen obisk velesejma, velja za brezplačen povratek. 50% popust na avijonih in parobrodih.

Borza

Dne 28. maja 1935.

Denar

Neizpremenjeni so stali tečaji Berlina, Curicha, New Yorka, Pariza in Trsta. Popustila je Praga, dočim so narasli tečaji Amsterdama, Bruslja in Londona. V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi zopet popustil na 9,05–9,15 v Zagrebu je narasel na 9,05–9,15, v Belgradu pa na 9,05–9,15. Grški boni so notirali v Zagrebu 31,50 blago, v Belgradu 31,50 den. Angleški funt je danes na zagrebški borzi popustil na 237,32–238,92, dočim je ostal v Belgradu skoro neizpremenjen na 237,70–239,30. Španska pezeta je v Belgradu notirala 6,20 denar.

Ljubljana. Amsterdam 2972,86–2987,45, Berlin 1750,08–1760,95, Bruselj 751,04–756,10, Curich 1421,01–1428,08, London 217,13–219,19, New York 4361,33–4400,64, Pariz 289,56–291, Praga 182,77–183,88, Trst 360,90–364,07.

Curich, Belgrad 7,02, Pariz 20,3775, London 15,305, New York 509,625, Bruselj 52,95, Milan 25,45, Madrid 42,225, Amsterdam 209,30, Berlin 124,53, Dunaj 57,90, Stockholm 78,90, Oslo 76,90, Kopenhagen 68,55, Stock 128,7, Varšava 58,25, Atene 2,90, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,05, Helsingfors 6,76, Buenos-Aires 0,8125.

vpoštevata težki položaj naše države in dovolila izredne kontingente za uvoz našega blaga, da je tako izginil švicarski saldo v prometu z našo državo. Sicer tudi že Francozi sami uvidevajo, da morajo kot država upniti, če hočejo kaj dobiti od svojih dolžnikov, odpreti meje za blago teh proizvodov, kar se da doseči z večjimi kontingenti za blago iz teh držav, ter z zmanjšanjem carinskih bremen in končno z ukinitvijo administrativnih predpisov, ki zaradi svoje formalnosti predstavljajo velike ovire.

Nikakor ne smemo prezreti francoskega trga že zaradi tega ne, ker se bodo že kmalu — čez nekaj mesecev — morala začeti pogajanja med francoskimi upniki in našo državo o novem transferem moratoriju, kar stari moratorij poteče sredi oktobra letos. Kako naj plačam z devizami, ko se zapira našemu izvozu ena redkih držav, v katerih je mogoče direktno poravnati naše dolgeve z našim izvozom ali pa sploh dobiti devize. Gre za stotine milijonov francoskih frankov in vsekakor bo treba z obeh strani mnogo dobre volje, da se reši vprašanje naših inozemskih dolgov zadovoljivo in vpoštevajoč naše izvozne interese.

Vrednostni papirji

V tendenci za državne papirje ni bilo znatnih izprememb in tudi tečaji so ostali večinoma neizpremenjeni. Vojna škoda se malo išče, ker se približuje 1. junij, ko bodo izrežani dobitki. Promet je bil slab.

Ljubljana. 7% inv. pos. 78–79, agrarji 46–47, vojna škoda promptna 372–374, begl. obv. 64–65, 8% Bler. pos. 77–78, 7% Bler. pos. 67–68, 7% pos. DHB 72–73, 7% stab. pos. 78–82.

Zagreb. državni papirji: 7% investicijsko posojilo 78,50–80, agrarji 45–47, vojna škoda promptna 6, 7, 8. 370–372,50, begl. obveznice 64–64,50 (65), 8% Blerovo posojilo 78,50 bl. 7% Blerovo posojilo 67–67,50, 7% posojilo Drž. hip. banke 73–75, 7% stab. pos. 78–80, — Delnice: Priv. agrarna banka 226–231, Trboveljska 125 den.

Promet na zagrebški borzi je znašal 329 — 260 Din.

Belgrad. državni papirji: 7% investicijsko posojilo 81–82 (81,50), vojna škoda promptna 369,50–370 (370, 368,50), begl. obveznice 65,50–66 (65,90), 8% Blerovo posojilo 78 bl. 7% Blerovo posojilo 66,50–67,50, 7% stab. posojilo 79,50–81, — Delnice: Narodna banka 6000 zaklj. Priv. agrarna banka 228–228,50 (229, 227).

Žitni trg

Položaj je na našem žitnem trgu radi rezerviranosti čvrst ter so cene pšenice zopet narasle. Tudi na ljubljanski borzi smo zabeležili danes povečanje tečajev in sicer so narasle cene moke za 5 par. cene pšenice pa za 2 pare pri kilogramu. V Sloveniji se nam obeta dobra letina, ker stoji tako pšenica, rž in soršica dobro. Zaradi tega je pričakovati da bo uvoz žitaric na jesen in v prihodnji kampanji manjši kot prejšnja leta.

Ljubljana (franko nakladalna postaja, plačilo proti duplikatu). Pšenica 78 kg 2% 151–153, ban. 78 kg 2% 129–131, kornuza popolnoma suha s kvaliteto garancije bačka 71–73, ban. 78 kg 2% 129–131, kornuza popolnoma suha s kvaliteto garancije bačka 71–73, oves slavonski 105–107, moka niča bačka 210–230, ban. 210–230, štev. 2 190–210, štev. 5 170 do 190, otrobi debeli 95–100.

Novi Sad. Pšenica: bč. potiska 154–157,50, Slav. 154–155, Srem. 152,50–153, bč. 150–153, Ban. 126–135. Oves neizprem. Rž ne notira. Ječmen neizprem. Kornuza: bč. in srem. 70–71, Ban. 67–68, Moka: bč. in ban. og. in ogg. je 202,50–225, št. 2. 182,50–205, št. 5. 162,50–185, št. 6. 147,50–160, št. 7. 120–125, št. 8. 97,50–100. Fizol in otrobi neizprem. — Tendence izolirane. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bč. okol. Sombor in ban. 150–152,50, gbč. 150–153, srem. 150–152, bč. in ban. potiska 154–156, Slav. 152–154. Oves: bč. in srem. 98–102. Rž ne notira. Ječmen neizprem. Kornuza: bč. in srem. 70–72, bč. in srem. za junij 71–73. Moka: bč. og. in ogg. 205–225, št. 2. 185–205, št. 5. 165–185, št. 6. 150–165, št. 7. 120–125, št. 8. 97,50–100. Otrobi: bč. 85–88. Tendence čvrsta. Promet srednji.

Budimpešta. Tendence nestalna. Promet srednji. Pšenica junij 15,60–15,67, zaklj. 15,61–15,62, rž junij 10,69–10,72, zaklj. 10,68–10,70, kornuza junij 10,86–11,02, zaklj. 10,85–10,87, avg. 10,96–11, zaklj. 10,87 blago.

Živina

Mariborski živinski sejem dne 28. maja. Na današnji živinski sejem je bilo prignanih 15 konj, 19 bikov, 110 volov, 447 krav, 30 telet; skupaj 621 komadov. Cene so bile sledeče: debeli voli kilogram žive teže 2,75–3,75 Din, poldebili voli 2 do 2,25, plemenski voli 2,25–2,75, bikli za klanje 2,25–3, glavne krave 2,50–3,25, plemenske krave 2–2,25, krave za klobas. 1,25–1,50, molzne krave 2,25–3, breje krave 2,25–3,30, mlada živina 2,50 do 3,50, teleta 3,50–4 Din. Prodanih je bilo 274 komadov. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 6–8 Din, meso bikov, krav in telic 4–6, telečje meso I. vrste 8–10, II. vrste 5 do 6, svinjsko meso sveže 8–14 Din.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — Začetek ob 20

Sreda, 29. maja: Zlato telo. Red B. Četrtek, 30. maja ob 16: 1. čas obiskovanja. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol. Petek, 31. maja: Beneški trgovci. Red Četrtek.

OPERA — Začetek ob 20

Sreda, 29. maja: Zvezdica. Red Sreda. Četrtek, 30. maja: Stije groblani. Izven. Globoko znižane cene od 21 Din navzdol. Petek, 31. maja: Zvezdica. Sobotna, 1. junija: Hecocaccia. Nedelja, 2. junija: Gorenjski slarček.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 29. maja: Poljska kri. Red C. Četrtek, 30. maja: Zvezdica. Petek, 31. maja: Hoffmannove priprave. Red A. Gostje primadone ljubljanske opere Zlata Gungl-Gavella. Zadržajo. Sobotna, 1. junija ob 20: Trafika. V korist Združenja gledaliških igralcev. Bloki ne veljajo.

Naznanila

Ljubljana

1. Pevcem »Ljubljane!« Drvi ob 20 vaju moškega zbora. Vsi in točno!

Sport

Prvi in zadnji v tabeli

Kar so imeli preteklo nedeljo Zagrebčani, to čaka jutri ljubljancane. Na igrišču Primorja se spoprimeta Hajduk iz Splita in naš domaći ligas v prvenstveni tekmi, ki je za oba skoraj odločilnega pomena. Kljub porazu v Zagrebu aspirira Hajduk še vedno na prvo mesto ter bo hotel na vsak način v Ljubljani priti do dveh točk, da nadomesti zagrebsko izgubo. Primorje pa mora tudi enkrat zlestiti z zadnjega mesta in jutri se mu nudi ta prilika, ako bo moštvo res zaigralo z vso voljo.

Moštvo Primorja naj se zaveda, da je mogoče tudi v Ljubljani ponoviti zadnji zagrebski dogodek in vzeti Hajduku obe točki: seveda morajo igralci Primorja vzdržati do zadnjega trenutka, opustiti vsako medsebojno prerekanje in skozi celo igro obdržati svoj sistem igre.

Lahkoatletsko prvenstvo države za moštva

V soboto in nedeljo ob 15 na igrišču Primorja

V soboto in nedeljo bomo imeli zopet dva velika dneva v lahkoatletskem sportu. V teh dneh se namreč vrši državno prvenstvo za moštva in v Ljubljani bosta nastopala z močnimi ekipami Primorje in Ilirija, ki branita prvo in drugo mesto v državnem prvenstvu moštev. Zmaga Belgrada nad Ljubljano v nedeljo nas ne sme pri tem prav nič motiti, kajti Ljubljana je nastopila precej oslabiljena brez odličnih skakalcev Martinija in Zgurja, srednjeprosaža Zorge ml. in allround-ateleta Zupanciča. Na državnem prvenstvu moštev pa bo tekmovalje bistveno drugače od dvomatchev, ki jih vidimo večkrat med mestnimi ali državnimi reprezentancami. Pri tem namreč nastopajo mase atletov, ki morajo doseči v vsaki panogi določen minimum, in v zaključnih borbah se kosajo najboljši med seboj, tako, da vidimo obnem kvantiteto in kvaliteto.

Ta zelo zanimiva borba za naslov državnega prvaka za moštva se bo vršila v soboto in nedeljo. Oba ljubljanska kluba bosta skušala spraviti na igrišče vse, da si v borbi z močnimi klubi, predvsem zagrebškim Haškom in Concordio, zagotovita še nadalje priporjeni poziciji. Vstopnina propagandno nizka.

Dvajsetletnica ASK Primorja

O binkoštih 8. do 10. junija. Mednarodni lahkoatletski miting in pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II.

Lahkoatletski dvboj reprezentance Bukarešta: ASK Primorje

V dnevih od 8. do 10. junija slavi ASK Primorje v Ljubljani 15 letnico plodovitega delovanja na polju širjenja nacionalne telesne ideje med jugoslovansko mladino.

Od najskromnejših začetkov leta 1920, ustanovni občni zbor se je vršil v parku »Tivoli«, se je klub tekom svojega 15 letnega delovanja povzel do položaja najvidnejših in najbolj aktivnih sportskih organizacij v naši državi. Mala, toda zelo agilna plavalna sekcija, je iz svojih vrst vzgojila Willana, danes brez dvoma najboljšega in najhitrejšega jugoslovanskega plavca, talent, ki bi ob resnejšem treningu postal plavec svetovnega razreda, za kar ga mladost v polni meri usposablja. — Kolesarska sekcija, danes po svoji strukturi in izenačeni kvarteti ena od najmočnejših v naši državi, je dala jugoslovanskemu kolesarstvu nekaj prvorazrednih vozačev, med katerimi se je pred nekoliko leti izkazal olimpijec Kosmatin, sedaj Oblak, državni reprezentant in drugi najboljši jugoslovanski dirkač na cestnih dirkah. — Smučarska sekcija, ena najmlajših v naši državi, ni nastopila še javno, toda skozi dve sezoni je izvršila vse priprave in kondicijski trening za gojitev specialnih panog smučarskega sporta. — Nogometna sekcija, dolgo vrsto let prvakinja ljubljanske podzveze, sedaj že tretje leto uspešno zastopa kot edini slovenski klub nogometni sport dravske banovine v državnem liga prvenstvu. — Toda največji razmah in napredek beleži lahkoatletska sekcija, ki je imela pred nekoliko leti dva odseka: ženski in moški, danes deluje samo moški, jugoslovansko sportno občinstvo, zlasti ženska sportna mladina, se bo gotovo dobro spominjala velikih uspehov, ki so jih skozi leta dosegale članice slavljence, ing. arh. Santiova, prof. Prevčeva, Krišcheva, svetovna rekorderka 1. 1926 v metu diska itd. Moška lahkoatletska sekcija letos že v tretjič brani ponosni naslov jugoslovanskega državnega prvaka za moštva. — Med svoje velike uspehe beleži osvojitve državnega crosscountry prvenstva za moštva in poedine, dvakrat zaporedoma, zmago na mednarodnem statetnem teku skozi Brno (CSR), zmago med pojačeno reprezentanco Bukarešta v Bukareštu itd. Poedini njeni člani so se od vsega začetka izkazali kot državni prvaki, rekorderji in reprezentanti, dosegajoč velike uspehe v Avstriji, Češkoslovski, Poljski, Danski, Švedski, Grčiji in Romuniji.

★

SK Grafika. Drvi ob 7 sestaneke vseh igralcev v klubskih prostorih radi tekme na praznik. Današnji trening odpla.

JASO. Odbor javlja vsem članom, ki se zanimajo za delovanje v organizaciji, da bo drvi ob 20 v restavraciji Emone (klet, stranska soba) posvetovalni se-

nje in skozi celo igro obdržati svoj sistem igre. Drugi, enako važni, odločilni činitelj pri jutrišnji tekmi pa je ljubljansko občinstvo. Če bo znalo pravilno bodriti domače moštvo, potem uspehi ne bo izostali; zato ne vpijte na igralca, ako se mu kaj ponesreči in ne zmerjajte, marveč podžigajte k novemu uspehu. Primorje je poskrbelo za zelo pester spored, ki se začne že ob 14 in sicer Domžale-Primorje jun., nato ob 15,30 Grafika-Primorje rez. Glavna tekma pa prične točno ob 17. Sod. g. Mikuličič iz Zagreba.

Predprodaja vstopnic za tekmo Primorje-Hajduk in sicer za stojišča in sedeže se vrši od danes naprej pri tvrdki Baraga (nebotičnik).

stanek, ki je sklican, da se porazgovorimo o obnem zboru, ki bo v soboto, 1. junija ob 18 na univerzi. Z ozirom na dejstvo, da dosežani predsednik tov. Mikuličič obknanja ponovno izvolitev, je nocojšnji sestanek velike važnosti in ponovno prosimo vse tiste, ki so do sedaj sodelovali pri delu v organizaciji, in vse, ki nameravajo sodelovati v bodoče, da se sestanka udeležijo in točno udeležijo. Predstavniki bomo tudi samostojne predloge. — Tajaiki: Demeji Mirko, I. r.

Nemški lahkoatleti so že v formi. Pri nekem mitingu v Canstattu je tekel atlet Borchmeyer 100 m v 10,5 sek. S palico je skočil Müller 3,90 m. Schröder je v Wittenbergu zalučal disk 48,12 m.

Iz tekme Belgrad : Ljubljana. Prvi Kovačič (Lj.), ki je tekel 100 m v 10,6, drugi Bauer (B.) 10,8.

Telesko (B.) pri skoku 1,75 m

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 29. maja: 12.00 Kitarofon in saksofon na ploščah 12.45 Poročila, vreme 13.00 Čas, obvestila 13.15 Radijski orkester 11.00 Vreme, spored, borza 18.30 Vokalni jazz-ansambli na ploščah 18.20 Pogovor s poslušalci 18.40 Čas, poročila, spored, obvestila 19.00 Radijski orkester 19.30 Nacionalna ura: Naše narodno edinstvo v svetovni zgodovini (dr. B. Junkov) 20.00 Prenos opere Zvezdica iz opernega gledališča. V prvem odmoru: 75 letnica obeta slovanofilstva (prof. Prelogovski), v drugem odmoru: Čas, poročila, vreme, spored.

Drugi programi:

SREDA, 29. maja. Belgrad: 20.00 Odločki iz Verdivjeve »Rigoletta« 20.30 Koncertoracija Viktorja Hugoja 21.30 Narodne pesmi 22.20 Radijski orkester — Zagreb: 20.00 Ljubljana — Dunaj: 18.35 Dala Hansa Edlerse in Hansa Hoffmanna 19.35 Švedski koncert 21.00 Sodobna dunajska glasba 21.30 Sodobni avstrijski skladatelji 23.05 Radijski orkester 23.35 Plesna glasba na ploščah — Budimpešta: 19.00 Koncert opernega orkestra 21.30 Glasbena glasba 23.00 Jazz — Mladina: 17.35 Rim 20.55 Orkestralni in klavirski koncert — Rim-Bari: 17.05 Zabavni koncert 20.55 Grške pesmi 22.00 Pestra ura — Praga: 19.25 Harmonika v dveh 20.00 Narodne pesmi 20.15 Igra o Smetani 22.15 Plošče — Brno: 19.25 Orkestralna glasba — Bratislava: 20.00 Čas — Varaz: 20.00 Plošče 21.00 Choporova klavirska glasba 21.40 Poljske pesmi 22.35 Salonska in plesna glasba — Berlin: 19.20 Zabavna glasba 20.45 Orkestralni koncert — Köln: 19.15 Plesna glasba iz Londona 20.45 iz Kölnske orkester — Frankfurt: 19.15 Plesna glasba iz Londona 21.00 Pestra ura — Stuttgart: 21.00 Koncert del Beethovna — Strassburg: 21.00 Stuttgart — Zürich: 19.30 Radijski orkester 21.10 Staroklasčni moški zbori — Strassburg: 19.35 Klavirska glasba 21.00 Komorna glasba iz Metz.

nekaj pesmi samostojno iz najnovejših mladinskih zbiravskih literature. Nastop mladine bo — prav gotovo — šbudi veliko zanimanje. Sledi ritmična studija, katere bodo izvajale višješolske na solosev opevalce. Dalmatelo in njeno marje. Po odmoru nastopi moški zbor »Svoboda«, ki bo s tem svojim nastopom izpričal, da je tudi našemu delavcu Judran pri sre. Kot slednja točka se bo izvajal dramatski poem EKVINOCLIO, prikazno vso elementarno moč morja, ki ob enaki nočni vzkipi, ruše obal in požirajo ladje, in ki s svojo močjo vpliva na človeška area in duše. Občinstvo pozivamo, da si pravčasno oskrbi vstopnice v predprodaji v knjigarni Domovina. Cene so dramske.

Drugi kraji

Domžale. Domžalska godba prirodi na praznik, 30. maja zlet in koncert na vrtu gostilne pri Tum plavaku pod Šumbarom pri Domžalah.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademiki pri oo. jezuitih ima drvi ob 8 svoj redni sestanek s šmarneami. Pridite vsi! — Prefekt.

Poizvedovanja

Nahel sem zlato žensko uro pred poljansko gimnazijo. Dobl je v podružnici Slovenca na Miklošičevi cesti.

SIRITE IN CITAJTE »SLOVENCA«!

